

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE OB 30. OBLETNICI DELAVSKE ENOTNOSTI

Vse o tem boste zvedeli na zadnji strani – Še je čas, da sodelujete v prvem kolu naše velike nagradne igre

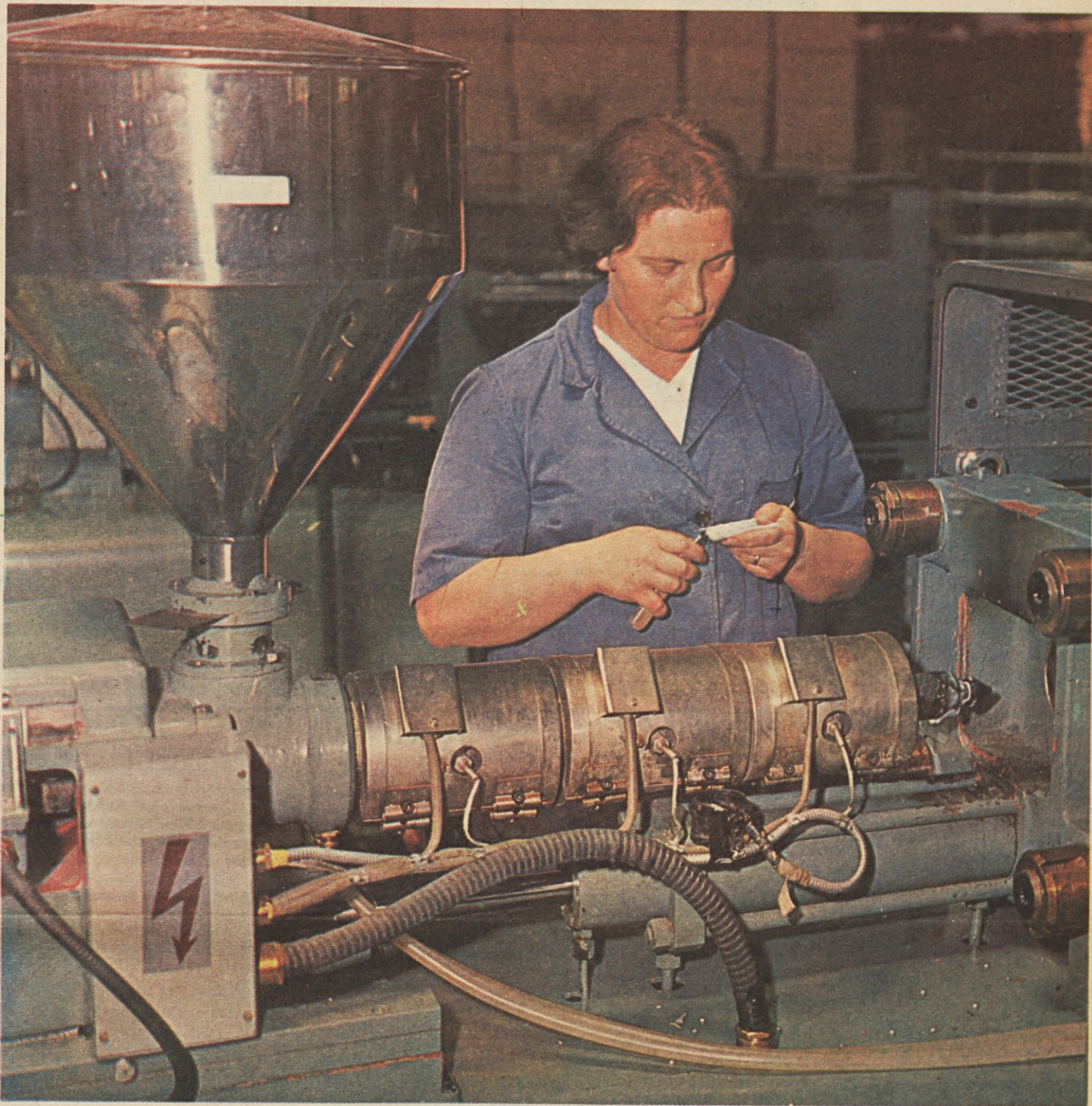
DE

1942 – TRIDESET LET – 1972

DELAVSKA ENOTNOST

4. MARCA 1972 – ŠT. 9 – L. XXIX

pravi naslov za denarne zadeve
ljubljska banka

Namesto prazničnega vsakdanji motiv iz velenjskega Gorenja

Foto: A. AGNIČ

O ČEM SO MINULO SOBOTO GOVORILI IN KAJ SO SKLENILI NA I. KONFERENCI ZVEZE SINDIKATOV NOVOMEŠKE OBČINE

Samoupravljanja je toliko, kolikor v njem sodelujemo

Bogastvo samo po sebi ne zagotavlja razvoja samoupravnih odnosov, čeprav ga omogoča ● Stališča in ugotovitve novomeških sindikatov o razreševanju protislovij družbenega razvoja v tej občini

Poznavalci razmer v novomeški komuni govorijo v zadnjih letih o gospodarskem čudežu. In prav imajo.

Po podatkih, ki jih je zbral oddelek za gospodarstvo pri novomeški občinski skupščini, je družbeni proizvod v njihovi občini naraščal v obdobju od leta 1965 do leta 1969 poprečno za 20,8 % na leto (v republiki za 14,2 %). Predvidevanja, da bo hitra rast nekoliko pojenjala, se niso uresničila. Od septembra 1970 do septembra 1971 leta se je družbeni proizvod v novomeški komuni povečal za 34,1 %.

Obenem se je povečal tudi narodni dohodek občana: v letih od 1965 do 1969 poprečno za 19,2 % (v republiki za 13,5 %) v zadnjih dveh letih pa so dosegli poprečno stopnjo rasti 28,5 %; pred štirimi leti so zabeležili 8.249 dinarjev narodnega dohodka na občana, lani pa že 13.500 dinarjev.

Naj povem še, da je leta 1971 znašal delež kmečkega prebivalstva v tej občini 47,8 %, deset let kasneje pa 33,4 %, in da

je zdaj v novomeških podjetjih zaposleno že 17.000 delavcev.

Ti podatki pričajo, da je novomeško gospodarstvo že prebolelo otroške bolezni in da se njihova komunna, ki je bila nekoč gospodarsko nerazvita, že uvršča med tiste občine, ki najhitreje premagujejo podedovano zaostalost.

Tak materialni in družbeni napredek je nedvomno rezultat ustvarjalnega prizadevanja vseh proizvajalcev.

V gradivu, ki so ga prejeli delegati konference novomeških sindikatov, je zapisano:

„Ob teh prizadevanjih se moramo vprašati, v kakšnih delovnih in življenjskih razmerah delavci ustvarjajo in opravljajo različne storitve. Spregovoriti moramo, zakaj za vsak dan bogatejšo komunno ni hkrati značilno tudi več samoupravljanja. Bogastvo samo po sebi namreč še ne zagotavlja samoupravnega socializma, torej ni cilj, pač pa le sredstvo za doseg takšnega življenja, kakršnega si želimo.“

O tem, kaj storiti, da bi to uresničili, so govorili na konferenci novomeških sindikatov.

KAJ POMAGA VEČJI OBROK, ČE JE ČLOVEK UBOG OTROK

Na to misel iz stare delavske pesmice sem se spomnil, ko sem na konferenci poslušal njihove ugotovitve in stališča.

Naj jih nekaj naštejemo: „Ko si prizadevamo, da bi povečali najnižje osebne dohodke delavcev, urejamo samo del njihovih življenjskih potreb. Dogovor, da v naših podjetjih ne bo delavca, ki bi dobival manj kot 1.000 dinarjev mesečno, ni povsod spoštovan. Še je 19 % zaposlenih, ki so lani dobivali manj kot 1.000 dinarjev. Res so v ta odstotek vključeni tudi tisti nekvalificirani delavci, ki so se zaposlili šele v minulem letu ali pa se zdaj pričujejo. Kljub temu pa je precej delavcev, ki dobivajo manj, kot je samoupravno dogovorjeni življenjski minimum; zato sodimo, da morajo tiste delovne organizacije, ki niso sposobne plačati tega dogovorjenega zneska, narediti sanacijski program, s katerim naj poiščejo možnosti za svoj nadaljnji obstoj.“

„Je še veliko delovnih organizacij, zlasti v obrti in v družbenih službah, ki delajo v izredno slabih delovnih razmerah. Sodimo, da bi se dalo z ustrezno kreditno politiko izboljšati tudi delo na delovnih mestih, ki še niso sodobno urejena. Zagotoviti

moramo tak sistem, v katerem bomo imeli vsi enake možnosti, pa

(Nadaljevanje na 2. strani)

vreme ni zanesljivo
zanesljiv je

ZDRUŽITE KOBISTNO S PRIJETNIM!

KDAJ: kadarkoli do 15. aprila 1972.

KJE: v hotelih »Transturist«, Simonov zaliv – Izola.

ZAKAJ: ker vemo, da prirejate razne seminarje in posvetovanja in ker vam zato lahko nudimo temu primerne prostore za predavanja in posvete, razen tega pa še: pokrit zimski bazen z ogrevano morskovo vodo, ročno masažo, sauno, pedikuro, manikuro, frizerski salon, popolno penzijsko oskrbo in komfortno opremljene sobe.

KAJ VAM SE NUDIMO: dnevne čajanke, za penzijske goste brezplačen vstop v nočni bar s programom, vsako soboto in nedeljo pa še plesni večer v veliki restavraciji.

KAJ PA CENA? Izredno ugodna! V dvoposteljni sobah je cena polnega penziona 6300 din v hotelu, v depandansah 5800 din, v enoposteljni sobah pa je cena enotna 6900 din. Brezplačno pa vam damo v uporabo ogrevane dvorane.

KJE IN KDAJ SE LAHKO PRIJAVITE: pismeno na naslov: Transturist hoteli Simonov zaliv, Izola. tel.: 71-340 in 71-288, telex: 34186 Tranho ali v vseh poslovalnicah Transturista: Ljubljana, Subičeva 1, tel.: 20-188 in 20-189, Skofja Loka, Bled in Radovljica.

DA NE POZABIMO: seznanite vaše sodelavce in prijatelje o izredni priložnosti organiziranja seminarjev oziroma posvetov, kjer vas poleg ugodne penzijske cene čaka še brezplačno kopanje in vse našete zabavne prireditve.

PRIČAKUJEJO VAS

TRANSTURIST HOTELI
Simonov zaliv – Izola

Za bolj varno delo!

Na razširjeni seji republiškega odbora Sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije so člani obravnavali osnutek zakona o osebnem delu z zasebnimi sredstvi in poslušali informacijo o nekaterih aktualnih vprašanih ekonomske politike pri izvajanju programa stabilizacije, ki jo je zbranim posredoval Lojze Fortuna, direktor ljubljanskega Poslovnega združenja za trgovino.

Člani republiškega odbora so gradivo za zakon o osebnem delu z zasebnimi sredstvi obravnavali že poleti lani in že tedaj izoblikovali svoja stališča, tako, da na tej seji bistvenih pripomb nismo slišali. Edini očitke je veljal temu, da osnutek zakona zelo površno obravnava gostinstvo. Boris Matajec je navedel obilo konkretnih pripomb, ki bi jih morali vnesti v omenjeni zakon, če hočemo, da bo tudi zasebno gostinstvo dobilo tisto veljavo, ki mu gre. Po njegovem mnenju je treba v zakonu natančneje predpisati izobrazbo za opravljanje gostinske dejavnosti, koliko tujih delavcev je lahko zaposlenih v bifejih, koliko postelj oziroma restavracijskih stolov ima lahko zasebni gostinec pri petih zaposlenih, kako naj bo organizirano oddajanje zasebnih sob, pod kakšnimi pogoji lahko občina dovoli opravljanje gostinskih in tudi drugih storitvenih dejavnosti itd.

Sicer pa se republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti zavzema, da je treba z zakonom zagotoviti, da je obrtnik lahko le tisti, ki je za to strokovno usposobljen in da lahko zasebniki opravljajo tisto obrt, za katero je bilo izdano obrtno dovoljenje. Točno je treba opredeliti tudi to, kateri družinski člani, ki jih zaposluje zasebnik, se ne štejejo v dovoljeno število zaposlenih. Po mnenju republiškega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti ni sprejemljivo, da je dejavnost izdelave raznih strojev, konstrukcij in podobno, glede dovoljenega števila delavcev uvrščena v višjo kategorijo kot dejavnost iz izrazito živim delom, denimo gostinstvo itd. Kar pa zadeva sankcioniranje prekrškov, republiški odbor meni, da je potrebno doseči spremembo zakona o prekrških ter zaostri kazni – tudi z odvzemanjem obrtniškega dovoljenja. M. Z.

Za uresničenje ustavnih dopolnil

Minuli teden so predstavniki občinskega komiteja ZK in Mestnega sindikalnega sveta Ljubljana seznanili direktorje, predsednike sindikata, predsednike delavskih svetov in predsednike osnovnih organizacij ZK podjetij občine Vič-Rudnik z ustavnimi dopolnili. S skupnim nastopom sindikata in novo ustanovljenimi občinskimi komiteji ZK naj bi izboljšali seznanjanje delovnih ljudi in pospešili uvajanje novih ustavnih dopolnil v prakso. Poudarili so, da ne gre samo za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela, temveč predvsem za celovito analizo samoupravljanja in, kar je najpomembnejše, kako še bolj približati samopravo delovnemu človeku.

Za gostince pomanjkljivo

Republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije o osnutku zakona o osebnem delu z zasebnimi sredstvi

Na zadnji seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov v Radovljici so člani razpravljali o uresničenju tekočih nalog akcijskega programa, o delovnih razmerah in o varnosti pri delu, sprejeli zaključni račun občinskega sveta za minulo leto in se pogovorili o programu dela občinskih odborov strokovnih sindikatov in komisij občinskega sveta.

Ceprav na seji niso razpolagali z natančnejšimi podatki, kakšne so razmere na področju varstva pri delu, so člani predsedstva vseeno lahko ocenili, da si delovne organizacije zelo prizadevajo organizirati to službo na najvišji možni strokovni ravni, pa tudi za tovrstno izobraževanje namenjajo čedalje več sredstev. Vseeno pa se tudi v radovljiških delovnih organizacijah še primerno, da varnost pri delu in predpise

s tega področja ljudje jemljejo le formalno. V delovnih organizacijah kovinske stroke zlasti v Verigi in v Plamenu Kropla, so tudi premalo storili za izboljšanje delovnih razmer. Predvsem so člani predsedstva opozarjali, da se samoupravni organi še vse premalo trudijo, da bi na najbolj kritičnih delovnih mestih odpravili prevelik ropot in težaško delo. Da pa bi dobili kar se da točne podatke o delovnih razmerah in o nesrečah pri delu, bo občinski svet Zveze sindikatov v Radovljici v delovnih organizacijah v kratkem izvedel anketo in na osnovi teh ugotovitev predlagal tudi ustrezne ukrepe.

Drugi del razprave pa so člani predsedstva posvetili programu dela občinskega sveta v prihodnje. Med kopico nalog, ki so si jih zadali, je vsekakor najpomembnejše uresničevanje ustavnih amandmajev, ki opre-

deljujejo položaj temeljne organizacije združenega dela. To je še posebej pomembno za radovljiško občino, kjer ima vsaj deset večjih tovarnih obratov sedež matičnega podjetja izven občine. Zaradi aktualnosti te problematike bo občinski svet skupaj s komitejem občinske konference ZK pripravil v bližnji prihodnosti posebno problemsko konferenco na to temo.

KONČNO UREJENI ODNOSI

Ceprav se je v povojnem obdobju v naši državi zelo močno razvil tudi cestni transport in tako postal važen dejavnik pri notranjih prevozih blaga in potnikov ter v mednarodni blagovni menjavi, vse doslej z ustreznimi predpisi ni bila urejena obligacijska stran razmerij, ki lahko nastanejo med prevoznikom in uporabnikom ali naročnikom transportne storitve. Zaradi tega se sodišča pri sporih v zvezi s cestnim prevozom blaga in potnikov vprašajo na neizenačen način in določil predvojnih trgovskih zakonov, v določenem obsegu pa tudi sedanjih uzanc za promet z blagom, določil zakona o prevozu na jugoslovanskih železnicah in določil mednarodne konvencije o cestnem prevozu blaga. Tak način razreševanja posameznih odnosov in spornih vprašanj vpliva na neizenačen način in otežuje poteka pa tudi normalen potek cestnega prevoza ter varstvo in uveljavljanje interesov ter pravic udeležencev cestnega transporta.

Po več letih priprav je zdaj končno izdelan predlog za izdajo zakona o prevozih v cestnem prometu. Ko je o njem v sredo razpravljali pododbor za cestni transport pri RO sindikata delavcev v prometu in zvezah, so člani tega sindikalnega organa poudarili, da predlog omenjenega zakona v načelu dobro rešuje obligacijska razmerja. Hkrati pa so menili, da bi bilo treba nekatere pojme v zvezi z odškodninsko odgovornostjo podjetij – prevoznikov natančneje opredeliti. Pri tem naj bi se oprli predvsem na konkretno prakso avtobusnih in cestno-transportnih podjetij. –mG

AKCIJSKI program sprejet

RS ZSS ne podpira preložitve II. konference ZSJ

Na plenarni seji minuli ponedeljek – vodil jo je predsednik Tone Kropušek – je republiški svet Zveze sindikatov Slovenije sprejel svoj akcijski program, svoj proračun za leto 1972, preimenoval svoj Center za raziskavo javnega mnenja v Raziskovalni center za samoupravljanje, izvolil delegacijo za II. konferenco ZSJ in imenoval svojo Komisijo za splošni ljudski odpor. Dnevni red te seje je bil torej precej obširen, vendar je osrednja pozornost nedvomno veljala razpravi in sprejemu akcijskega programa. Naj takoj poudarimo, da ta program – objavljamo ga v celoti na 5. in 6. strani naše današnje številke – ne pomeni neke toge obveznosti RS ZSS, temveč ga bo ta visoki forum naše organizacije po potrebi stalno dopolnjeval, vsake tri mesece pa tudi kontroliral njegovo izpolnjevanje.

V uvodni besedi v razpravo o akcijskem programu je podpredsednik RS ZSS Ivo Tavčar poudaril, da je bil osnutek v široki razpravi v sindikalnih organizacijah in da nanj ni bilo ugovorov, pač pa so bile predložene nekatere dopolnitve, o katerih se mora plenum izreči. Na temelju tega programa bodo občinski sindikalni sveti izdelali oziroma dopolnili svoje akcijske programe, njihov skupni smisel pa je predvsem v tem, da bi čim bolj poenotili stališča in prizadevanja vseh sindikalnih organizacij glede urejanja vprašanj, ki najbolj zanimajo delovne ljudi. Med ta vprašanja vsekakor sodijo problemi, povezani s stabilizacijo našega gospodarstva, problemi socialnega razlikovanja in sklop socialnih vprašanj, seveda pa tudi vprašanja v zvezi z uresničevanjem ustavnih dopolnil. Ni dvoma, da so v ospredju zanimanja sindikalnega članstva tudi prizadevanja za usposabljanje delavcev in njihove organizacije – sindikatov – in zagotovitev njihovega prevladujočega vpliva na celotni družbeni razvoj. Akcijski program RS ZSS – je zaključil Ivo Tavčar – pa pomeni hkrati že določen vsebinski okvir za priprave na kongres slovenskih sindikatov, ki bo letošnji jesen in kate-rega značaj in cilj moramo čimprej opredeliti.

V široki razpravi, ki se je nato razvila, so člani plenuma dali še nekaj dopolnilnih oziroma spreminjalnih predlogov za akcijski program, o katerih je plenum takoj sklepal. Na ta način dopolnjen akcijski program je nato plenum soglasno sprejel.

Republiški svet je nato svoj Center za raziskavo javnega mnenja preimenoval v Raziskovalni center za samoupravljanje. S tem preimenovanjem – je bilo poudarjeno v razpravi – je ta ustanova RS ZSS dobila samo isto ime, ki ustreza dejanski vsebini dela, ki ga ta center opravlja že dalj časa. Center je uspešno opravljal svojo funkcijo in celo pre-rastel prvotni namen svoje ustanovitve, za kar zasluži polno priznanje, hkrati pa to priznanje obvezuje, da izsledke njegovih raziskav sindikati pri svojem delu še bolj upoštevajo, kot so jih doslej.

Potem, ko je sprejel letošnji delovni program Raziskovalnega cen-

tra za samoupravljanje, je plenum razpravljalo o predlogu svojega proračuna za letošnje leto. V imenu administrativno-finančne komisije je ta predlog obrazložil Humbert Gačnik, ki je med drugim dejal, da je bila sedanja delitev sindikalne članarine sprejeta že leta 1969, s tem da velja do konca letošnjega leta. Do kongresa ZSS – ki naj bi bil v oktobru – bo administrativno-finančna komisija pripravila načrt za novo delitev članarine; zelo močne so težnje, da se poveča delež osnovnih organizacij.

V razpravi o predlogu proračuna je med drugim bil sprejet tudi sklep, da bo RS ZSS terjal vpogled v program raziskav, ki se financirajo iz sklada Sveta ZSJ za raziskave. V ta sklad slovenski sindikati že tri leta prispevajo del svojih sredstev, iz njega pa doslej niso dobili niti dinarja, čeprav imajo edini od republiških sindikatov svojo ustanovo za raziskave. Zato bodo dali pobudo, da se sredstva za ta zvezni sklad sicer v republikah izločajo, vendar pa naj bi se v omenjeni zvezni sklad potem stekala sredstva samo za tiste raziskave, za katere se bodo zedinile republiške in pokrajinske sindikalne organizacije.

Potem ko je izvolil 40-člansko delegacijo za II. konferenco ZSJ, je RS ZSS razpravljalo o predlogu organizacijsko-kadrovske komisije, naj bi zavoljo zakasnitve priprav poskušali doseči preložitve konference. Plenum je ta predlog zavrnil; res je sicer, da gradivo za konferenco – teze – niso najboljše, vendar pa je najvažnejše, kakšni bodo dokumenti konference – in v to je potrebno usmeriti prizadevanja v pripravah za II. konferenco ZSJ.

Ob koncu svoje plenarne seje je RS ZSS imenoval 13-člansko komisijo za splošni ljudski odpor, ki jo bo vodil Julij Planič, hkrati pa je kooptiral predsednika RO sindikata delavcev kmetijstva in živilske industrije inž. Ivana Kukovca za svojega člana in za člana predsedstva RS ZSS. M. P.

POZIV

Republiški svet ZSS je na plenarni seji minuli ponedeljek sprejel naslednji poziv osnovnim organizacijam sindikatov:

Naj ne bo sindikalne organizacije, ki na množičnem sestanku ne bi razpravljala o rezultatih poslovanja, ki jih izkazuje zaključni račun! Odgovorne službe morajo bilanco poslovanja razgrniti pred delavci, tako da bodo dobili realen vpogled v dobre in slabe strani poslovanja, kajti samo tako bodo lahko vplivali na boljše gospodarjenje v letošnjem letu!

M. VEHOVEC

Samoupravljanja je toliko, kolikor v njem sodelujemo

(Nadaljevanje s 1. strani)

naj delamo v majhnih ali v velikih podjetjih.

„V šolstvu smo zabeležili precejšnje uspehe, zgradili smo številne nove šole, obstajajo pa odprta vprašanja, ki jih nujno moramo urediti. Gre predvsem za gradnjo šole v Dolenskih Toplicah in za gradnjo posebne šole. Obe sta v občinskem programu, toda sredstev je premalo in kdo ve, kdaj jih bo moč zgraditi, če ne bomo delavci organizirano sodelovali v tej akciji in prispevali svoj delež.“

„Naše gospodarstvo je zelo napredovalo, kljub temu pa smo malo storili, da bi zmanjšali število nesreč pri delu. Intenzivnemu izobraževanju, zakonskemu urejanju tega problema in ostrim sankcijam navkljub število delovnih nesreč nenehno narašča. Ni dovolj, če vsako leto ugotovljamo, česa na tem področju nismo storili in če le opozarjamo samoupravne organe. Zdaj zahtevamo, da naša stališča o skrbi za človeka na delovnem mestu uveljavimo v vseh proizvodnih organizacijah; sindikati pa naj razpravljajo o vzrokih nesreč in pokažejo krivca.“

„Posebno področje dobrega počutja delavcev je prehrana med delovnim časom in prevoz na delo in z dela. Nekatera večja podjetja so že uredila ta problem, veliko, zlasti manjših podjetij, pa ni storilo še ničesar. Zato se zavzemamo, da bi vse sindikalne organizacije ocenile, kako

se v njihovih delovnih organizacijah delavci hranijo, s kakšnimi prevoznimi sredstvi prihajajo na delo in odhajajo iz tovarn, ter se s samoupravnimi organi dogovorile o boljših rešitvah. Vsa podjetja, ki imajo več kot sto zaposlenih, naj organizirajo obrate družbene prehrane, ali pa naj vozijo hrano iz večjih obratov. Delavec naj plača le polovico ekonomske cene, drugo polovico pa sklad za samostojno razpolaganje. V manjših podjetjih naj plačujejo delavcem regres za hrano.

V naš akcijski program smo zapisali, da bomo zahtevali, naj povsod ukinejo nočno delo žensk in mladine. Navzlic temu pa je nočnega dela vedno več. Sindikalne organizacije naj proučijo možnosti, da bi nočno delo žensk in mladine v celoti ukiniteli ali vsaj zmanjšali na minimum, hkrati pa naj zagotovijo, da delovne organizacije same ali sporazumno s krajevno skupnostjo uredijo varstvo otrok zaposlenih žensk.“

„Ker se je politika stanovanjske graditve v delovnih organizacijah skoraj v celoti preselila v individualno gradnjo, smo s tem zaprli pot do stanovanja ljudem z najnižjimi dohodki in mladim delavcem, ki si šele ustvarjajo družino. Sindikati sodimo, da bi morali sprejeti takšen družbeni dogovor, ki bi zagotavljal, da bi delovne organizacije najmanj dve tretjini sredstev, namenjenih za gradnjo stanovanj, usme-

rile v družbeno gradnjo, preostala sredstva pa naj bi delile kot kredite, s tem da bi tisti, ki ima večji dohodek, dobil manj, in obratno.“

DELAMO ZATO, DA BI ŽIVELI BOLJE!

Za konferenco novomeških sindikatov so pripravili obširno in tehtno gradivo. Tudi razprava je bila temeljita. O njej bomo v prihodnjih številkah našega lista še pisali.

K temu kratkemu poročilu o delu konference novomeških sindikatov bi rad zapisal še piko.

Tone Kropušek, predsednik slovenskih sindikatov, je delegatom konference med drugim dejal:

„Več proizvajamo zato, da bi delavci lepše živeli, večjo delovno storilnost imamo samo zato, da bi se delavci bolje počutili.“

JANEZ VOLJČ

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

V posebno pokojninsko dobo mi je bil všteti čas opravljanja trgovske dejavnosti v očetovi trgovini v Sežani do 15. 5. 1945. leta. Ni pa bilo ugodeno mojemu zahtevku, da bi se mi všteli tudi čas od 7. 2. 1946. leta do 15. 5. 1947. leta, čeprav sem v tem obdobju prav tako delal v očetovi trgovini, češ da se po temeljnem zakonu o pokojninskem zavarovanju lahko šteje v posebno dobo za pokojnino le čas opravljanja samostojne dejavnosti do 15. 5. 1945. leta. Ker je bilo Slovensko Primorje priključeno k SFRJ šele v septembru 1947. leta, menim, da se mi godi krivica, in prosim za nasvet, kako bi uveljavil tudi čas zaposlitve od 7. 2. 1946. leta do 15. 5. 1947. leta.

P. S. S.

ODGOVOR:

Po določbi 2. odst. 154. čl. v zvezi s 156. čl. temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju se vam šteje čas opravljanja trgovinske dejavnosti v očetovi trgovini le do 15. 5. 1945. leta.

Čas zaposlitve v očetovi trgovini po datumu 15. 5. 1945. leta lahko uveljavite le kot zavarovalno dobo, če dokažete, da ste bili v delovnem razmerju, zlasti pa to, da vam je oče dajal dogovorjeno plačo. Tak zahtevek bi bilo treba vložiti pri podružnici službe skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v prejšnjem komunalnem zavodu za socialno zavarovanje). Ker je rok za vložitev takega zahtevka že potekel 31. 12. 1967. leta, je treba priložiti tudi pismeno dokazilo o tej zaposlitvi ali pa navesti objektivne ovire, zaradi katerih ste zamudili rok.

M. VEHOVEC

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

RAZGOVOR Z DR. BOGDANOM KAVČIČEM

Delo Raziskovalnega centra za samoupravljanje

Center bo poskušal dati sindikatom osnovo, kam usmeriti akcijo za pospeševanje nadaljnega razvoja samoupravnih odnosov

Na zadnji plenarni seji RS ZSS je bila med drugim sprejeta odločitev, da se Center za raziskovanje javnega mnenja pri RS ZSS preimenuje v Raziskovalni center za samoupravljanje. S tem preimenovanjem se pravzaprav samo potrjuje tista vloga, ki jo ta center že opravlja.

Bogdan Kavčič, doktor znanosti s področja sociologije, ki to ustanovo slovenskih sindikatov vodi od njene ustanovitve, nam je o njenem dosedanjem delu povedal naslednje:

„Center za raziskovanje javnega mnenja pri RS ZSS je bil formalno ustanovljen novembra leta 1966, vendar pa se je s podobno dejavnostjo že prej ukvarjal del komisije za samoupravljanje pri vodstvu slovenskih sindikatov, v kateri sem delal tudi sam. Osnovni cilj tega centra je bilo izkustveno preverjanje odnosov slovenskih delavcev do različnih pereh političnih in gospodarskih dogajanj. Takrat je šlo predvsem za odnos do pravkar začete družbene in gospodarske reforme, mimo tega pa za odnos do lastne organizacije oziroma do sindikatov.“

Tem vprašanjem so tudi bile posvečene naše prve raziskave. Odnos delavcev do reforme smo spremljali od njenega začetka. Prve raziskave je opravila še komisija za samoupravljanje, pozneje pa je naš center to raziskavo izvajal vsako jesen med delavci industrije in rudarstva. S pomočjo naših raziskav o odnosu delavcev do sindikatov pa je naša organizacija želela preveriti svojo učinkovitost, ugled, metode dela itd. tako med članstvom sindikatov, kakor med sindikalnimi funkcionarji. To preverjanje opravljamo periodično od leta 1967 naprej, tako da bi lahko rekli, da imajo slovenski sindikati najtočnejšo pred-

med organizacijo dela in samoupravljanjem, v katerem vidimo enega bistvenih problemov samoupravljanja v delovnih organizacijah. Izvedli smo več raziskav o obveščenosti v delovnih organizacijah, na področju družbenih služb pa raziskavo o moralnih vidikih dela v teh dejavnostih. Raziskali smo vlogo, status in naloge poslovnega združenja v gospodarstvu, izvedli smo analizo statutov delovnih organizacij, ki je verjetno najboljše, kar jih je bilo doslej opravljenih v Jugoslaviji itd. Skratka: vse to dokazuje, da se že dlje ukvarjamo predvsem s problemi samoupravljanja; zato je tudi bila sprejeta uskladitev imena našega centra z njegovo dejansko usmeritvijo.“

SOODGOVORNOST ZA DEJAVNOST SINDIKATOV

V svojem nadaljnjem delu se bo center še dosledneje usmeril v raziskovanje različnih problemov samoupravljanja.

„Zanimajo nas zlasti,“ je poudaril dr. Kavčič, „odnosi med tehnično-tehnološkimi pogoji organizacije dela in upravljanjem podjetja. Tako smo, denimo v Železarni Jesenice že začeli obsežno raziskavo, ki naj bi odgovorila na vprašanje, kaj določa položaj posameznika v podjetju in njegov vpliv na upravljanje podjetja. Raziskava je res kompleksna, saj vključuje več kot 70 možnih vidikov ali vzrokov, ki določajo položaj posameznika. Sedaj je ta naloga v fazi analize zbranih podatkov. Kaže, da bodo njeni rezultati zanimivi ne samo za Železarno in politične organizacije, temveč tudi za teorijo samoupravljanja.“

Kot ustanova sindikatov moramo seveda spremljati najvažnejše akcije naše organizacije, zlasti na področju samoupravnega sporazumevanja o usmerjanju delitve dohodka, na področju socialnega razlikovanja, socialne varnosti delavcev itd. Gre torej za vprašanja, ki so velikega pomena za dejavnost sindikatov in ki so v središču prizadevanj, da bi delavec res odločilno vplival na družbeno politiko.

Z našim delom skušamo sindikatom dati osnovo, kam usmeriti politično akcijo za pospešitev nadaljnega razvoja samoupravnih odno-

sov. Analiziramo obstoječe stanje, hkrati pa predlagamo tudi smer akcije. S tem ne preverjamo samo naše metodologije dela in točnosti naših ugotovitev, temveč prevzemamo tudi soodgovornost za dejavnost sindikatov.

Naših izsledkov ne posredujemo samo sindikatom, temveč tudi delovnim organizacijam, strokovni javnosti, vsem političnim in samoupravnim dejavnikom na republiški ravni in seveda tudi široki javnosti prek sredstev obveščanja. S temi sledki seznanjamo seveda tudi sindikate v drugih republikah in na zvezni ravni, kar prav tako sodi v naša prizadevanja, da prispevamo svoj delež k spreminjanju razmer v naši ožji in širši skupnosti.“

PREDSODKI O DELU CENTRA

Pri svojem delu se srečuje Raziskovalni center za samoupravljanje z nekaterimi specifičnimi problemi, o katerih je dr. Kavčič povedal naslednje:

„Imamo kadrovske težave: tisti profili delavcev, ki bi jih potrebovali, imajo drugod morda boljše materialne možnosti, nekateri pa imajo – tako vsaj kaže – tudi pedsodke o strokovni ravni institucije, ki deluje pri politični organizaciji. Prav zaradi takih pedsodkov smo pri našem delu in še zlasti v naši metodologiji prav tako, če ne še bolj zahtevni in dosledni kot „čiste“ znanstvene ustanove.“

Pri našem delu sodelujemo z delovnimi organizacijami, pri tem pa se nam v zadnjem času vse pogosteje dogaja, da naletimo na določeno nezaznavanje in celo na zaprta vrata. Marsikje nas enačijo s političnimi aktivisti, ki bodo nekaj „rovarili“ in ki jih problemi ne zanimajo s strokovne, temveč s politične strani. Nas pa zanimajo pojavi in problemi, ki jih določamo številčno in vsebinsko, medtem ko načelno imen delovnih organizacij ne omenjamo, razen če na to ne pristanejo. S tem, ko nas v neki delovni organizaciji sprejmejo, nam pomagajo pri našem delu, zato pa jim seveda ne želimo povzročati kakršnihkoli težav. Menim tudi, da je zelo napak, ker delo, kakršno opravljamo v našem centru, ni pri nas bolje organizirano in bolj koncentrirano. Sociologi delajo večinoma v manjših ustanovah, ki so dokaj zaprte vase, zato pa so rezultati raziskovalnega dela manjši, kot bi lahko bili. Prepričan sem, da razvoj naše družbe terja spremembe v tem pogledu in da bo v doglednem času do teh sprememb tudi prišlo.“

M. P.

diferencirana uporabnost baterij

ZMAJ

vam omogoča optimalno izkoriščanje energije

super
zlata — za zahtevne aparate
extra
srebrna — za navadne aparate
normal
črna — za razsvetljava

Proračun republiškega sveta ZSS za leto 1972

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je na 19. plenarni seji dne 25. februarja 1972. leta sprejel proračun za leto 1972.

Sredstva za delo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za leto 1972 se zagotavljajo:

— s 7,7 % deležem od članarine	5.120.000,00 din
— iz lastnih dohodkov treh delovnih enot	1.022.350,00 din
— s sofinanciranjem službe pravne pomoči	234.950,00 din
— z raznimi drugimi dohodki	155.100,00 din
Dohodki skupaj	6.532.400,00 din
Predvideni dohodki so razporejeni za:	
a) dejavnost republiškega sveta ZSS	
— za funkcionalne izdatke	308.000,00 din
— za namenske izdatke	498.000,00 din
— za osebne dohodke	1.043.000,00 din
— za materialne izdatke	158.000,00 din
b) dejavnost služb republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije	
— ožjega dela služb	2.646.400,00 din
— službe pravne pomoči	548.800,00 din
— uprave Doma sindikatov	954.600,00 din
— bifeja v Domu sindikatov	245.500,00 din
c) skupno porabo delovne skupnosti	4.395.300,00 din
č) rezervno proračuna	110.000,00 din
Skupaj	20.100,00 din
	6.532.400,00 din

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je za izpolnjevanje nalog, navedenih v akcijskem programu, ki je bil tudi sprejet na tem plenumu, predvidel za svojo dejavnost v funkcionalnih izdatkih sredstva za kongres, plenum, seje predsedstva, posvetovanja in seje komisij. Za čimuspšnejše opravljene naloge v zvezi s pripravami na kongres in za izvedbo kongresa republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki bo v letu 1972, ter za izvedbo nalog v zvezi s kongresom Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo v etu 1973, bo potrebna letos povečana aktivnost vseh organov sindikatov.

V postavki namenskih izdatkov so sredstva za mednarodno sodelovanje, kjer so predvideni izdatki v zvezi s sprejemanjem tujih delegacij, ki bodo obiskale Slovenijo v okviru programa naše mednarodne dejavnosti v letu 1972, dalje odhodi naših delegacij in predstavnikov v tujino, stroški za mednarodni sindikalni študijski seminar, ki bo po jesenskem kongresu ZSS z udeležbo tujih sindikalnih predstavnikov – gostov kongresa. Precejšen del sredstev bo porabljen za informativno propagandno dejavnost, pri čemer je v programu predvsem prevajanje in objavljanje tekstov o aktualnih vprašanjih, s katerimi se ukvarjajo sindikati. Predvidena so tudi sredstva za informativno dejav-

nost med našimi delavci v tujini in za stike z društvi in klubi naših delavcev, zaposlenih v tujini.

V tej postavki so tudi izdatki za informativno dejavnost republiškega sveta, za sofinanciranje službe pravne pomoči, za dejavnost na področju telesne vzgoje, fizikulture in rekreacije, za aktivnost pri organizaciji splošnega ljudskega odpora, za medrepubliško sodelovanje in sofinanciranje gradnje delavske univerze v Banjaluki.

Za opravljanje nalog so predvidena sredstva za osebne dohodke desetih voljenih funkcionarjev, ki bodo prejeli mesečno povračilo za opravljanje funkcije v skladu s sprejetim sporazumom.

V izdatkih za dejavnost voljenih organov je predvideno 34,3 % celotnega proračuna republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Od tega je predvideno za funkcionalne izdatke 13,7 %, za namenske 32,9 %, za osebne dohodke 46,5 % in 6,9 % za materialne izdatke.

Za ožji del služb republiškega sveta je predvidenih 40,5 % proračuna. Zaposlenih bo 12 pravnikov, ekonomistov in sociologov in 26 delavcev na drugih delovnih mestih, vključno z nekaterimi skupnimi službami republiških odborov sindikatov in republiškega sveta. Osebni dohodki se izplačujejo skladno s

sprejetim družbenim sporazumom.

Služba pravne pomoči pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije posreduje vsem delavcem, ki se obrnejo za nasvet in zastopanje brezplačno vse ustne in pismene pravne navsvete v zvezi z delovnim razmerjem, uveljavljanjem pravic iz socialnega zavarovanja ter uveljavljanjem pravic samoupravljanja. Poleg brezplačnega ustnega in pismenega svetovanja Služba pravne pomoči brezplačno posreduje pred organi samoupravljanja delovnih skupnosti s pismenimi vlogami ali tudi z zastopanjem delavcev v postopku zaradi ugotavljanja kršitev delovnih dolžnosti.

Poleg tega povsem brezplačnega zastopanja delavcev in zavarovancev, pri čemer se pravice iz socialnega zavarovanja uveljavljajo brezplačno tudi s tožbami pred vrhovnim sodiščem Slovenije in vrhovnim sodiščem Jugoslavije, zastopa ta služba pravne pomoči brezplačno tudi vse tiste delavce, ki jim socialne in materialne razmere ne omogočajo, da bi krili stroške zastopanja.

Po oceni bo služba pravne pomoči dosegla 113.850,00 din lastnih dohodkov. S 469.950,00 din pa bodo to skupno službo sofinancirali poleg republiškega sveta še mestni sindikalni svet Ljubljana in republiški odbori sindikatov.

Sindikati v samoupravnem političnem sistemu

Pred II. konferenco Zveze sindikatov Jugoslavije

Teze za II. konferenco ZSJ posvečajo precej prostora nalogam in vlogi sindikata pri nadaljnji graditvi samoupravnega političnega sistema. Tu so odprta zelo pomembna vprašanja o tem, kako zagotoviti dominantno vlogo delavskega razreda v našem političnem sistemu, kako vgraditi združeno delo v celovitost samoupravnega koncepta komunne – občinske skupščine, skratka, kakšna naj bi bila vloga sindikata pri uresničevanju že sprejetih ustavnih dopolnil in pri nadaljnji graditvi (druga faza ustavnih sprememb) političnega sistema na samoupravnih temeljih.

Za sindikat kot množično politično organizacijo delavcev je prav gotovo izredno pomembno, kako bo organiziran delavski razred uspel ta temeljna vprašanja razreševati v praksi. Dejstvo je, da delavci še vedno ne odločajo v celoti o rezultatih svojega dela in s tem o celotnem procesu družbene reprodukcije. Zlasti v tem se skriva odgovor na vprašanje, zakaj se delavci iz neposredne proizvodnje prepočasno vključujejo v politično življenje nasploh in še posebej v politično odločanje.

Kaj storiti, da se bodo razmere bistveno spremenile in da bo delovni človek dejansko dominiral v celovitem političnem sistemu? Konkretnih odgovorov na to vprašanje v tezah za II. konferenco ZSJ, in verjetno tudi ni realno pričakovati kaj takega. Zakaj? Teze zelo dobro obnavljajo vse tisto, kar je bilo rečeno in dogovorjeno na II. kongresu samoupravljalcev ter v dosedanjih

konkretnih akcijah glede uresničevanja ustavnih dopolnil. To pomeni, da je v tezah kot izhodišče postavljena doslej spoznana aktivnost sindikalnih organizacij na vseh ravneh. V tem smislu vidim v tezah zelo dober pripomoček za organizacijo široke razprave v organizacijah sindikata na vseh ravneh. Te široke javne razprave naj bi razbistrile ves splet zahtevnih vprašanj in tudi izoblikovale

PIŠE: JOŽE MAROLT

rešitve v dveh smereh. Prvič, tiste specifične rešitve, ki morajo biti prilagojene vsaki organizaciji združenega dela posebej, in drugič, tiste, ki jih je možno posplošiti, ker so rezultat enotnega interesa. Pričakujem, da naj bi po tej poti nastajali ustrezni kratki in konkretni dokumenti za II. konferenco. Zaradi tega me tudi ne motijo nekatera ponavljanja ali morda preveč posplošene formulacije v tezah.

V tezah pa je brez dvoma nekaj resnih pomanjklivosti. Menim, da bi lahko v zameno za nekatera prevečkrat ponovljena dejstva posvetili nekaj prostora metodološkemu pristopu organizacije javne razprave. Zdi se mi, da je danes takšna politična akcija, kot je javna razprava, tako zahtevno opravilo, da ga ni mogoče uspešno rešiti

brez dobre in vnaprej preštudirane metodologije. Gre torej za način, kako v središče pozornosti postaviti tista vprašanja, za katera menimo, da so najpomembnejša. Ko izbiramo najpomembnejša vprašanja v tem trenutku, potem se bomo hitro vsi zedinili, da je to vprašanje, kako naj delavci zagotavljajo svoj večji vpliv na odločanje na vseh ravneh. Trenutno je torej prvobitna naloga vsakodnevna bitka za resnično samoupravljanje. Za uresničitev te naloge pa je nujna samoupravna in politična organiziranost delavskega razreda in delovnih ljudi. Delavec mora biti samoupravno organiziran v temeljni organizaciji združenega dela, v podjetju, v krajevni skupnosti, v interesnih skupnostih ter preko delegatskega skupščinskega sistema v občini, republiki in federaciji. Glede politične organiziranosti pa gre predvsem za organiziranost v Zvezi komunistov kot avtorgardi delavskega razreda in v sindikatih kot množični politični organizaciji vsega delavskega razreda. Nič manj pomembna ni organiziranost delavcev v SZDL in ZMS.

Nadalje se mi zdi, da je v tezah brez potrebe preveč govora o tem, kako mora biti sindikat samostojna politična organizacija. Osebnost menim, da deklarativna samostojnost še ne bo povečala potrebnega vpliva sindikata na družbeno dogajanje. Več vpliva bomo dosegli predvsem s konkretnim in ustvarjalnim delom, s konkretno politično akcijo pri uresničevanju kratkoročnih in dolgoročnih interesov delavskega razreda. Namesto velikih deklarativnih besed o samostojnosti sindikata potrebujemo več napotkov in dogovorov za sinhronizirano akcijo. To pa pomeni, da moramo čimprej obračunati z zaprtostjo organizacij v delovne organizacije, občine ali v republike. Uspeh je vedno bolj odvisen od enotnosti organizacije kot celote, čeprav je pot do enotnosti zelo težavna. Prebijati se mora preko spoznanj posebnosti delov delavskega razreda, dogovarjanja in seveda temeljiti na razumevanju in resnični solidarnosti delavskega razreda.

Naj na koncu tega sestavka poudarim še to, da bo neposredna uporabnost dokumenta II. konference ZSJ vse manj odvisna od sklicatelja konference, vse bolj pa od organiziranosti razprave in neposrednega vpliva delegatov na oblikovanje dokumentov.

Komentatorjev stolpec

Res zamujamo roke?

Zadnje čase gospodarstveniki spet povzdigujejo glas. Čeprav je zašlo gospodarstvo v resno stisko, pravijo, se ne odločamo za ukrepe, ki bi veljali vsaj nekaj mesecev. Tako nenehno dopolnjujemo programe stabilizacije. Ekonomsko še bolj škodljivo pa je, da v nedogled odlagamo sprejem načrtov družbenega razvoja, letnega in srednjeročnega. Le kako naj kolektivi dobro gospodarijo v takšnih nestabilnih razmerah?

Videz je res takšen, kot da v Jugoslaviji na vseh koncih in krajih zamujamo roke in se ne držimo sprejetih dogovorov. Nedvomno pa gre za globlje vprašanje – za spreminjanje osnovnih odnosov v naši družbi, za prehod od uravnavanja gospodarskih tokov iz centra po takšni prioriteti problemov, kakršno narekujejo delni interesi in različni pritiski, ki praktično samoupravne usklajevanja interesov, ki mora enakopravno upoštevati delne in skupne interese. Namesto za centralizirane in subjektivizirane odločitve smo se končno odločili za proces dogovarjanja, česar nismo vpisali le v ustavo, ampak uresničujemo tudi že v praksi. Sedanje razmere nam torej nudijo izmalčeno podobo dejanskih odnosov v družbi. Še vedno pričakujemo sprejemanje razvojnih načrtov po kratkem postopku in na administrativen način, denimo do 31. decembra vsakega leta, praksa dogovarjanja pa je vpeljala metodo postopnega usklajevanja interesov republik in pokrajin. Zato smo se o večini stališč glede družbenega razvoja Jugoslavije v letu 1972 odločili januarja, šele 8. februarja pa o zadnjih – o pomoči Kosovu in Črni gori.

Takšni relativno zamudni dogovori res vnašajo elemente nestabilnosti v načrtovanje gospodarskih organizacij – če razumemo planiranje kot administrativno metodo usklajevanja družbenih interesov – v resnici pa omogočajo gospodarskim dejavnikom mnogo večjo samostojnost in manevrski prostor za poslovno dogovarjanje in za proizvodno povezovanje, kot so ga imeli doslej. Razen tega sproščajo tudi delovanje ekonomskih zakonitosti. Večja sproščenost (manjša togost) in javnost pri dogovarjanju o programih razvoja na različnih ravneh pa zagotavlja tudi večjo doslednost pri odpravljanju negativnih učinkov ekonomskih zakonitosti, denimo monopolnih dohodkov, različnih skupinskih privilegijev, življenja na račun tujega dela in drugo, kar nam nikakor ne uspe urediti samo z administrativnimi predpisi in zakoni. Družbeno načrtovanje s samoorganiziranjem gospodarstva postaja tako zavestna neadministrativno predpisana dejavnost, znano pa je, da rodi zavestna aktivnost po pravilu večje delovne rezultate kot predpisana ali vsiljena.

Tega osnovnega dejstva, da družbenih odnosov pri nas ni mogoče več preobraziti po hitrem postopku, ampak predvsem z zavestno aktivnostjo delavcev in temeljnih organizacij združenega dela, še vedno ne upoštevamo dovolj, ko analiziramo družbene procese, še manj pa v konkretni politični praksi. Edina pot za bolj logično, bolj usklajeno in bolj ekonomično načrtovanje družbenega razvoja na vseh ravneh je, da zagotovimo, da bodo sredstva in skrb za razširjeno reprodukcijo dokončno prešla v roke tistih, ki jih ustvarjajo. To omogočata 21. in 22. ustavni amandna zvezne ustave.

Ko se bo to zgodilo, delovnih skupnosti ne bodo več mogli motiti kratki stiki na zvezni ali republiški ravni pri odločanju o tem, kam usmeriti presežno delo delavskega razreda in družbe. Tudi za počasnost ali naglico pri sprejemanju ukrepov bodo takrat odgovorni predvsem neposredni proizvajalci, vključeni v različne asociacije združenega dela, ne pa formalni in pogosto celo neprizadeti skrbniki za njihovo veljavo in usodo. VINKO BLATNIK

Trezen pogled v prihodnost

Na učinkovitejše in bolj racionalno gospodarjenje, s tem pa tudi na hitrejši razvoj lahko vpliva trgovina predvsem z doslednim uveljavljanjem ustavnih dopolnil, ukrepov za stabilizacijo gospodarjenja in z izpopolnjevanjem sistema samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov

Zadnja seja upravnega odbora Poslovnega združenja za trgovino Ljubljana, bila je prejšnji petek, je imela značaj redne letne skupščine. Zato je poslovnemu poročilu za leto 1971 in zaključnemu računu združenja sledil tudi referat o oceni razvoja in nekaterih družbeno-ekonomskih problemih slovenske trgovine v obdobju po reformi, še posebej pa v sedanjem času, ko se borimo za stabilizacijo gospodarskih gibanj in za „ozdravitev“ gospodarstva. Spričo tega, da so ukrepi za stabilizacijo gospodarjenja močno prizadeli tudi trgovino, je na skupščini seveda prevladovala razprava o tem, kako naj slovenske trgovske organizacije ne le ukrepajo v sedanjih razmerah, ampak po kakšnih poteh naj bi v prihodnje usmerjale svoj razvoj na sploh.

ZAČETI PRI TEMELJIH

Iz gradiva, razprave in tudi delovnega programa za naslednje obdobje sledi, da bo treba tako pri Združenju kakor tudi v trgovinskih delovnih organizacijah usmeriti delo predvsem v dosledno izvajanje ustavnih dopolnil, ukrepov za stabilizacijo gospodarstva in v nadaljnje izpopolnjevanje sistema samoupravnega sporazumevanja o

delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Udeleženci skupščine so poudarili, naj bi bilo pri uresničevanju ustavnih dopolnil težišče prizadevanj zlasti oblikovanje temeljnih organizacij združenega dela, in njihovih medsebojnih razmerij ter urejevanje odnosov med trgovskimi in proizvodnimi organizacijami združenega dela glede uveljavljanja medsebojnega vpliva na poslovno politiko, politiko

skupnih vlaganj in skupnega tveganja ter delitve dohodka, kot to sledi iz ustavnih dopolnil.

Skupščina se je nadalje opredelila ne le za dosledno izvajanje ukrepov za stabilizacijo gospodarstva, ampak se je zavzela tudi za čimprejšnjo zamenjavo sedanjih kratkoročnih in v bistvu administrativnih ukrepov s trajnejšimi sistemskimi rešitvami, ki naj bi ponovno uveljavile izhodišča gospodarjenja, kot so bila določena že ob reformi leta 1965. Gre torej za to, da tudi trgovina zahteva širšo uveljavitev tržnih odnosov v našem gospodarstvu. Skupščina je glede tega poudarila nujnost ureditve sistema in politike cen kot temeljnega instrumenta primarne delitve dohodka v razmerah urejenega, nikakor pa ne tako stihijnega trga, kakršnega imamo zdaj in kakršnega skušamo „zdraviti“ tudi s sedanjim režimom zamrznjenih cen. Obenem pa smo lahko slišali mnenja, da je treba hitreje reševati tudi problem kreditno-monetarne politike, davčnega sistema in zunanjetrgovinskega in deviznega režima.

Ce vsega tega ne bomo uredili in uresničili v najkrajšem času, bo to zavrlo prizadevanja delovnih organizacij za učinkovitejše in bolj racionalno gospodarjenje, s tem pa negativno vplivalo tudi na njihov prihodnji razvoj. Vedeti namreč moramo, da največji problem slovenske trgovine pomeni vprašanje, kako prodati proizvode slovenske industrije, ki na slovenskem trgu lahko najde kupce za največ 55 % proizvedenega blaga. Za preostalo blago pa je treba najti kupce bodisi v drugih jugoslovanskih republikah bodisi v tujini. Glede na neurejene razmere na trgu, katerih posledice se izražajo tudi v regionalno zaprtih trgih, ob sedanjih pogojih gospodarjenja in sedanjih stopnji razvitosti naše trgovine to ni lahka naloga, še posebej, če naj trgovina ne bi našla samo trga in kupcev, ampak tudi skrajšala pot blaga do proizvajalcev do odjemalcev. Zaradi vsega tega se je skupščina poslovnega združenja za trgovino Ljubljana izrekla tudi za nadaljnjo podporo prizadevanjem, katerih rezultat naj bi se pokazal v

vedno tesnejšem povezovanju trgovskih organizacij z istovrstnimi ali sorodnimi proizvodnimi podjetji.

Piko na „i“ prizadevanjem za razreševanje navedenih in še drugih „odprtih“ vprašanj trgovine v naši republici pa bi po mnenju udeležencev skupščine Poslovnega združenja za trgovino Ljubljana lahko postavilo izpopolnjevanje sistema samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Glede tega so bili lani v naši republici sicer storjeni prvi koraki, s katerimi pa smo že začeli ustvarjati možnosti, da bi zagotovili taka razmerja v delitvi, ki bodo zagotavljala hitrejšo rast akumulacije, obenem pa tudi stimulacijo za večjo produktivnost in za boljše gospodarjenje. -mG

NOVICE IZ KOLEKTIVOV

● VELENJE

Leto 1971 mejnik

V razvoju TGO Gorenje Velenje bo predstavljalo leto 1971 prav gotovo pomemben mejnik. V velenjskih tovarnah Gorenja so prvič dosegli več kot milijardo dinarjev realizacije, natančneje 1.260.000.000 din, ali skoraj enkrat več kot v letu 1969. Vse tovarne Gorenja pa so lani dosegle proizvodnjo v vrednosti milijardo 553 milijonov din.

Iz velenjskih tovarn Gorenja je prišlo lani skoraj poldrugi milijon izdelkov, od tega 467.000 štedilnikov, 335.000 malih gospodinjskih aparatov, 292.000 pralnih strojev, 257.000 hladilnikov itd.

Tretjino vse proizvodnje so prodali na tuje in s tem iztržili 12,5 milijona dolarjev, celotno „Gorenje“ pa je izvozilo za nekaj več kot 14 milijonov dolarjev izdelkov.

Z velenjskim Gorenjem so se doslej združile 4 delovne organizacije iz Subotice, Mute, Šoštanja in Slovenj Gradca. Pomembno je tudi, da je v zadnjem letu dni okrepila TGO Gorenje Velenje sodelovanje z nekaterimi znanimi proizvajalci strojev in opreme za gospodinjstva iz Zvezne republike Nemčije. VS.

V LESNI INDUSTRIJI LITJA:

Tudi letos povečujejo izvoz

Svoje izdelke bo Lesna industrija Litija letos prodajala tako na območju s konvertibilnimi valutami, kot na klirinškem področju. Furnir bodo izvažali v Zvezno republiko Nemčijo, na Dansko, v Italijo in v Avstrijo, drugo blago pa na Vzhod. Pred kratkim so že tudi poslali poskusne pošiljke blaga iz novega obrata, v katerem izdelujejo plexi steklo in svetila. Lani so v tem obratu proizvedli blaga v vrednosti 15 milijonov din, po končani drugi etapi modernizacije – najkasneje čez pet let – pa bodo v tem obratu dosegli kar 100 milijonov celotnega dohodka. Obrat je več kot perspektiven, saj proizvaja blago, ki se šele uveljavlja na naših tržiščih, na tujih pa je po njem dokajšnje povpraševanje.

Kolektiv lesne industrije tudi že uresničuje svoj srednjeročni razvojni program. Pravkar so končali modernizacijo obrata za proizvodnjo furnirja. S pičlimi vlaganji v vrednosti 2 mili-

jona din so povečali zmogljivosti obrata kar za 80 %. Poleti se bodo lotili urejanja obrata za stavno pohištvo. Sredstva so si zagotovili iz svojega ostanka dohodka, ki bo letos dosegel najmanj 6 milijonov din, po zaključnem računu gospodarjenja za leto 1971 pa jim bo ostalo kakih 5,5 milijona din. Težave pa imajo z nelikvidnostjo, saj jim odjemalci dolgujejo po prečno po 10 milijonov din, kar je za kolektiv, ki je dosegel lani 40 milijonov celotnega dohodka, prehuho breme. Zato so se v litijski Lesni industriji odločili, da bodo odslej prodajali samo kupcem, ki bodo hitreje plačevali izdelke. V Lesni industriji ne bodo imeli hujših težav pri izvajanju znanega ukrepa zveznih organov, da naj bi delovne organizacije do leta 1971 razpolagale z okrog 70 % svojih lastnih obratnih sredstev. Menijo celo, da bodo tolikšna lastna obratna sredstva imeli že letos poleti. -m-

V OBJEKTIVU

Tovarna pisane besede

Tiskarna Ljudske pravice je lani dosegla pomemben uspeh. Ob zaključnem računu so ugotovili, da je lanski poslovni uspeh presegel 50 milijonov dinarjev.

Tiskarna je začela svojo dejavnost že leta 1883 in 1907. leta so zgradili novo poslopje, ki je bila prva železobetonska stavba v Ljubljani. Kasneje so dobili tudi prvi rotacijski stroj; rotacijski stroj, ki so ga nabavili 1935. leta, pa je delal vse do pred dveh let. V letu 1970/71 so nabavili dve novi moderni rotaciji – švedski Solni. Od takrat naprej se je njihov oddelek časopisnega tiska še posebej razmahnil. Sedaj tiskajo kar 21 tednikov, štiri-

najst dnevnikov, mesečnikov in Ljubljanski Dnevnik. Skupna naklada vseh teh časopisov presega milijon izvodov na teden in porabijo za to več kot 70 ton papirja. To je že na meji zmogljivosti njihovih strojev in vse pogostejše morajo odklanjati nove naročnike. Poleg novih strojev za tiskanje so nabavili v zadnjih letih tudi moderne IBM elektronske stroje za postavljanje teksta, tako da so povsem zamenjali svinec.

Poleg časopisov, ki sedaj pomenijo že 48 % dejavnosti tiskarne, tiskajo še knjige. Lahko bi rekli, da natisnejo vsak dan eno, saj so lani natisnili 350 knjig v nakladi od 300 do 111.000 izvodov.

Nekdanje težaško in zdravju škodljivo delo meterjev s svincom sta zamenjala lepilo in škarje

Stare, velike in nerodne stavne stroje so zamenjali IBM pisalni stroji

Strojica, kjer oba rotacijska stroja „bruhata“ časopise in to kar preko milijon izvodov na teden

● ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE REPUBLIŠKI SVET

Akcijski program

Sindikati Slovenije smo na številnih sejah samostojno in skupaj s predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij analizirali izpolnjevanje našega akcijskega načrta, sprejetega 17. julija 1971. leta.

Ugotavljamo, da smo večino nalog iz našega akcijskega načrta dokaj uspešno uresničevali, nekatere naloge že uspešno zaključili, druge, ki zahtevajo našo trajno in kontinuirano aktivnost, pa še uresničujemo.

Program, ki si ga sedaj zastavljamo, je sinteza novih nalog, ki se sedaj postavljajo pred nas, in je nadaljevanje in konkretizacija že začelih aktivnosti.

Pri sestavljanju predloženega programa so nas predvsem vodili sklepi III. konference ZKS, 21. seje Predsedstva ZKJ in II. konference ZKJ.

1. Programiranje družbenega razvoja

Sindikati smo kot sopedagateltji koncepta dolgoročnega razvoja SRS sodelovali pri oblikovanju koncepta – zlasti socialnega razvoja SRS, ki je pred sprejemom v republiški skupščini.

V prihodnje bomo sodelovali pri snovanju razvojnih načrtov delovnih organizacij, občin, regij in v njih uveljavljali strateške cilje, ki bodo vsebovani v resoluciji o dolgoročnem razvoju SRS.

Sodelovali bomo tudi v razpravah o osnutkih srednjeročnih načrtov Slovenije in Jugoslavije in o njih sprejeli svoja stališča na seji RS ZSS.

2. Ustavne spremembe in nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov

Naša osrednja naloga na tem področju je uveljavljanje ustavnih dopolnil. Da bi spodbudili konkretne napore na tem področju bomo na seji RS ZSS v mesecu marcu letos obravnavali dosedanja prizadevanja pri uveljavljanju amandmajev, identificirali objektivne in subjektivne ovire pri dosedanem delu in se dogovorili, kako ustvariti ustrezno politično vzdušje za uveljavitev novih odnosov, ki jih zahtevajo ustavne spremembe.

Sindikati se bomo vključili v pripravo II. faze ustavnih sprememb in s svojimi predstavniki sodelovali v posameznih skupinah, ki pripravljajo nove ustavne spremembe. Organizirali bomo razprave o predvidenih ustavnih spremembah in o njih sprejeli svoja stališča.

Na seji predsedstva RS ZSS, 21. septembra 1971. leta, je bil sprejet sklep, naj delovne organizacije oziroma delavski sveti imenujejo po-

prizadeval za tako koncipiranje prometne politike v SRS in SFRJ, ki bo omogočala načrten in skladen razvoj celotnega gospodarstva.

4. Usmerjanje delitve dohodka

Sindikati bomo obravnavali analizo samoupravnih sporazumov, ki jo pripravlja republiški sekretariat za delo in analizo zaključnih računov za leto 1971 (SDK), ki bo omogočila oceno vpliva samoupravnih sporazumov na delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Na osnovi ugotovitev obeh raziskav bomo nadaljevali s prizadevanji za usklajevanje posameznih elementov samoupravnih sporazumov med panogami in dejavnostmi (kalkulativni OD, pogoji dela, stimulacija, osebni prejemki iz materialnih stroškov), zavzeli stališča do valorizacije kalkulativnih osebnih dohodkov in ocenili učinek samoupravnih sporazumov na zmanjševanje socialnih razlik.

Pri notranji delitvi na temelju samoupravnih sporazumov se bomo zavzemali, da se na račun inflacije ne bodo večali razponi v osebnih dohodkih.

V sindikatih smatramo, da je potrebno zaostri kontrolo in odgovornost za spoštovanje odnosov v delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki so zapisani v samoupravnih sporazumih. To zahtevamo naslavljamo na podpisnike samoupravnih sporazumov, organe za izvajanje sporazumov, zlasti pa na organe službe družbenega knjigovodstva. Samoupravni sporazumi so javni in njihovo izvajanje mora biti nenehno pod javno kontrolo. Zato je na tem področju nepogrešljiva naloga sindikalnih organizacij, da sproti in odločno opozarjajo na vsako nespoštovanje samoupravno sprejetih norm. V sindikatih bomo organizirali posebno službo, ki bo spremljala izvajanje samoupravnih sporazumov.

RO Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije pripravljajo „Katalog-3“, v katerem bo objavljen osnovni in merila samoupravnih sporazumov družbenih dejavnosti.

Sindikati bomo skupaj z izvršnim svetom in gospodarsko zbornico publicirali samoupravne sporazume.

Zahtevali bomo odgovor Izvršnega sveta SR Slovenije in gospodarske zbornice, kakaj še ni uresničen sklep o ustanovitvi posebne delovne organizacije, ki bo strokovno spremljala usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Na osnovi analize samoupravnih sporazumov bomo sindikati dali iniciativo za spremembo zakona o družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju. Če se bo izkazalo za potrebno, bomo predlagali, da se odpravi možnost za prekoračitev v sporazumih dogovorjene višine OD in „davek“ kot sankcija za prekoračitev ter da se to sankcionira kot gospodarski prekršek in določi kazenska odgovornost za vodilne delavce. Predlagali bomo tudi, da se zamenja sedanj način verifikacije samoupravnih sporazumov v bolj samoupravno obliko. Izhodišče za predlagane spremembe bodo načela sprejetih ustavnih dopolnil.

V skladu z razpravo in sklepi na skupni seji predsedstva sveta ZSJ in predsedstva sveta ZSS pričakujemo in zahtevamo, da se tudi v drugih republikah hitreje samoupravno uredi področje delitve dohodkov in osebnih dohodkov, ker to pogojuje enotno tržišče in enak družbenoekonomski položaj delavcev v združenem delu.

5. Življenjski standard

Ugotavljamo, da je bila naša „akcija 1000“ uspešna, z njo bomo nadaljevali, skladno z gibanji na tržišču pa bomo ponovno sklepali o višini najnižjih osebnih dohodkov, za katere se bomo zavzemali.

Predvideni ukrepi za stabilizacijo gospodarstva bodo nedvomno povzročili nekatere zaostrite ekonomske socialnih odnosov v posameznih panogah in delovnih organizacijah. V odvisnosti od konkretnih ekonomskih gibanj bomo obravnavali sedanj obseg in kriterije za socialno varnost delavcev (obseg in namen sklada skupnih rezerv, kriteriji za določanje minimalnih osebnih dohodkov itd.).

sebne odbore ali komisije, ki bodo pripravile programe za uresničevanje ustavnih amandmajev. Ta naloga ni kampanjska, zato terja politično in strokovno angažiranje najzavestnejših delavcev v posamezni delovni organizaciji. Ugotavljamo, da je sklep uresničen le v manjšem delu organizacij združenega dela, zato bomo ponovno zahtevali od občinskih svetov Zveze sindikatov, da preverijo uresničevanje tega sklepa in terjajo tudi večjo angažiranost že imenovanih komisij. V prizadevanjih za uresničevanje amandmajev in samoupravnih odnosov v delovnih organizacijah bodo sindikati svojo delovno usmeritev opirali na „sklepe o nalogah komunistov pri nadaljnjem razvoju samoupravljanja“, ki so bili sprejeti na 23. seji CK ZKS.

Sindikati bomo spodbujali nadaljnja prizadevanja na področju institucionalne in vsebinske graditve samoupravljanja v delovnih organizacijah. Sprejem ustavnih amandmajev, družbeni in samoupravni dogovori zahtevajo ponovno izpopolnjevanje statotov in pravilnikov delovnih organizacij.

Zato bomo v letošnjem letu izdelali predlog rešitev vsaj za naslednja vprašanja:

- odgovornost individualnih in kolektivnih izvršilnih organov,
- kadrovska politika in izobraževanje (sistemizacija delovnih mest, izobraževanje, načrtovanje itd.),
- reelekcija,
- postopek usklajevanja interesov v delovnih organizacijah (razreševanje konfliktov),
- določila o spoštovanju samoupravnih sporazumov.

Omenjene rešitve bomo publicirali v posebnih brošurah „ABC“; na ta način bomo tiskali tudi druga gradiva, ki zadevajo samoupravno zakonodajo.

Predsedstvu skupščine SRS bomo dali zakonsko iniciativo za sprejem novih predpisov, s katerimi bi nadomestili dosednji institut prisilne uprave, ki je s sprejetjem ustavnih dopolnil prenehal veljati. Pri iskanju novih zakonskih norm bomo zagovarjali naša dosedanja stališča in dokumente II. kongresa samoupravljavcev Jugoslavije.

Predstavniki sindikatov sodelujejo skupno s predstavniki CK ZKS pri pripravljanih programov za uresničevanje ustavnih amandmajev v 12 večjih delovnih organizacijah. To sodelovanje pri konkretizaciji odnosov, ki jih uveljavlja ustava, bo omogočilo pripravo skupnih stališč, ki naj bi bile osnova za nadaljnjo politično in strokovno aktivnost v delovnih organizacijah.

Komisija za samoupravljanje RS ZSS je skupaj s komisijo za samoupravljanje v združenem delu pri CK ZKS pripravila teze o temeljni organizaciji združenega dela (TOZD). O gradivu bosta na skupni seji najprej razpravljali komisija za ekonomske odnose in komisija za samoupravljanje RS ZSS. Dopolnjene teze bomo posredovali izvršnim odborom sindikatov v delovnih organizacijah in občinskim svetom ZSS.

Sindikati bomo nosilci organizirane akcije za uveljavitev ustavnih sprememb v delovnih organizacijah. Člani RS ZSS in RO sindikatov se bomo udeležili razgovorov z vodstvi OOS in tudi s širšimi aktivni v delovnih organizacijah. Tudi na tem področju bomo svojo aktivnost usklajevali z drugimi subjektivnimi dejavniki v delovnih organizacijah.

Aktivno sodelujemo pri razpravah v delovnih organizacijah, ki so pripravile osnutke določil o udeležbi delavcev v minulem delu. Ugotavljamo, da ideje o realizaciji pravic iz minulega dela niso vselej skladne z ustavnimi določili. Ta določila opredeljujejo poleg pravice tudi odgovoren odnos do razširjene reprodukcije, ki naj povečuje družbeno produktivnost. Na osnovi razprav in sprejemljivih konkretnih rešitev bomo pripravili posebno gradivo o minulem delu.

Komisija za ekonomske odnose, komisija za samoupravljanje pri RS ZSS in RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti SRS so že razpravljali o osnutku statuta Ljubljanske banke. O tem statutu bomo ponovno razpravljali in sprejeli stališča na seji predsedstva RS

Zahtevali bomo poostren nadzor nad gibanjem cen (tudi v obdobju zamrznitve) in tako politiko cen in socialnih korektivov, da ne bo prizadeta življenjska raven delavcev v najnižjih dohodkih.

Zavzemali se bomo, da se strokovno razčisti, kaj je pri nas v sedanjih razmerah minimalni življenjski standard, ki ga ne bi smeli enačiti z ekstenčnim minimumom. Posebna delovna skupina v okviru komisije za življenjske in delovne razmere bo sestavila listo življenjskih potrebščin za štiričlansko družino z najnižjimi dohodki, ki bo podlaga za določitev vseh tako imenovanih socialnih korektivov (minimalni zagaranirani osebni dohodek, otroški dodatek, varstveni pokojninski dodatek, nadomestilo za začasno brezposelnost, različne socialne podpore, za štipendije in subvencije stanarin).

V sindikatih bomo analizirali obremenitev sklada skupne porabe in vseh namenskih postavk. Proučili bomo smotrnost obremenitve in na tej osnovi predlagali potrebne spremembe.

Prizadevali si bomo, da se v Sloveniji ustanovi institucija, ki bi znanstveno proučevala porabo in življenjsko raven zaposlenih.

6. Delovne razmere in varstvo pri delu

Komisija RS ZSS za življenjske in delovne razmere si bo skupaj z RO sindikatov in sveti ZS v občinah prizadevala za večjo usklajenost pravic, ki izhajajo iz dela (poskusno delo, sprejemanje na delo, delovni čas, letni dopust) in njihovo urejanje s samoupravnimi sporazumi in kolektivno pogodbo za delavce pri zasebnih delodajalcih.

Prizadevali si bomo tudi za izboljševanje delovnih in življenjskih razmer (posebno na sezonskih deloviščih in v prometnih dejavnostih) ter zahtevali, da pri koncipiranju razvojne politike delovnih organizacij ta vprašanja dobijo ustrezen pomen. Varstvo pri delu in delovne razmere morajo biti urejene s samoupravnimi predpisi delovnih organizacij in jih je potrebno ustrezno dopolniti.

RO sindikata delavcev v gradbeništvu si bo prizadeval za nadaljnje izboljševanje zdravstvenega varstva na deloviščih.

7. Zdravstveno, invalidsko in pokojninsko zavarovanje

Zavzemali se bomo, da se nadomestila osebnih dohodkov ob časni nezmožnosti za delo (bolezni) bolj približajo osebnim dohodkom, saj sedaj nespodbudno vplivajo na zaposlene, ki so potrebni zdravniške pomoči. Pri tem si bomo prizadevali, da se v samoupravnih sporazumih določi fiksna minimalna osnova za nadomestilo osebnih dohodkov in da se to uveljavi v sklepih skupnosti zdravstvenega zavarovanja.

Sindikati bomo aktivno sodelovali v razpravah o združevanju skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in zdravstvenega zavarovanja kmetov in pozorno proučili posledice, ki jih bo imelo združevanje za delavce oziroma delovne skupnosti. Od Zveze skupnosti zdravstvenega zavarovanja bomo zato zahtevali strokovne analize. Od njih bomo zahtevali tudi proučitev možnosti za prelinjanje sredstev na samoupravnih osnovah, to je najustreznejšo prerazporeditev rizikov na posamezne nosilce sredstev.

Spremljali bomo uresničevanje družbenega dogovora o izhodiščih za izjane in financiranje zdravstvenega varstva v letu 1972, zlasti ukrepe zdravstvene službe za zmanjšanje čakalne dobe in ureditev nadzora nad izvajanjem zdravstvenih storitev. Pri tem bomo posebej analizirali materialni in samoupravni položaj zavarovancev.

Od upravnih organov bomo zahtevali, da se ustrezno organizirajo, da bodo lahko izvajali strokovni nadzor v zdravstvu in strokovno vplivali na organizacijo zdravstvenih služb v Sloveniji.

Do konca aprila bo sprejet zvezni zakon o temeljnih pravicah in pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Za razpravo pa bosta pripravljena tudi republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in statut skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Sindikati se bomo vključili v razpravo o celotnem sistemu in skušali uveljaviti svoja stališča.

ZSS. Tako bomo razpravljali tudi o statutih drugih bank, zavarovalnic ipd. in si prizadevali za uresničevanje ustavne kategorije TOZD.

Na osnovi naše analize položaja dislociranih enot, razprave v komisijah RS ZSS in številnih razprav pri občinskih sindikalnih svetih (nekateri občinski sindikalni sveti so pripravili še dodatne analize, npr. Jesenice, Novo mesto za Dolenjsko, Ljutomer za Pomurje, Koper za obalno področje itd.) smo pripravili stališča o urejanju odnosov med tako imenovanimi matičnimi podjetji in dislociranimi obrati. O stališčih bomo razpravljali na razširjeni seji predsedstva republiškega sveta ZSS, ki bo aprila letos v Novem mestu.

S publikacijo centra za proučevanje javnega mnenja RS ZSS (št. 30, „Kdo odloča“, ki je pravkar izšla.) bomo seznanili čimširši krog samoupravljavcev. Vsebinsko navedene publikacije bomo povzeli v posebni, poljudno pisani brošuri.

3. Gospodarska stabilizacija

Pri obravnavanju ukrepov ekonomske politike v letu 1972 in v srednjeročnem obdobju si bodo sindikati prizadevali:

- za skladno in relativno počasnejšo rast vseh oblik porabe glede na rast družbenega proizvoda,
- za izboljšanje likvidnosti in povečanje stabilnosti v poslovnih odnosih,
- za obvladovanje dinamike osebne porabe,
- za gibanje osebnih dohodkov v skladu s produktivnostjo in na temelju samoupravnih sporazumov,
- za sprejem ukrepov, ki bodo preventivno učinkovali na delovne organizacije, ki poslujejo na meji rentabilnosti ali celo z izgubo.

Samoupravni, ekonomski in socialni položaj delovnega človeka bo osnovno izhodišče pri zavzemanju naših stališč do družbeno-ekonomskih vprašanj. Zato bomo pri sprejemanju ukrepov za stabilizacijo zahtevali kompleksen socialno-ekonomski program.

V tej zvezi bomo aktivno sodelovali pri oblikovanju novega davčnega sistema, sistema cen, zunanjetrgovinskega, deviznega in carinskega sistema, kreditno-monetarne politike, financiranja družbeno-političnih skupnosti itd.

Pri predlogih za bodoči davčni sistem bomo posebej obravnavali način in višino obdavčitve kapitalno in delovno intenzivnih dejavnosti. Izhajali bomo iz tega, da je osnova obdavčitve ostanek dohodka.

Zahtevali bomo doslednejše izvajanje poostrene davčne politike in terjali še globlje spremembe davčnega sistema. Pri obdavčenju posameznikov si bomo prizadevali, da bodo sprejete takšne rešitve, ki bodo omogočile zmanjševanje socialne diferenciacije (obdavčitev premoženja, valorizacija dolgoročnih kreditov občanov, diferencirana politika prometnih davkov itd.).

V sindikatih bomo proučili problematiko izplačil iz civilnopravnih razmerij (pogodb o delu) in iz materialnih stroškov. Na seji republiškega sveta bomo sprejeli svoja stališča do tega področja in se dogovorili o naši pobudi za spremembo zakona. Pri tem bomo posebej proučili možnost, da bi se prejemki iz civilno-pravnih razmerij izplačevali prek delovnih organizacij, kjer so posamezniki redno zaposleni.

Republiški odbor Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije bo pripravil predlog za spremembo sistema financiranja družbenih dejavnosti. Po razpravi v RS ZSS bo posredoval svoje predloge skupščini SRS.

RO Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije bo skupaj z RO Sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije pripravil analizo družbenoekonomskega položaja in odnosov v industriji in trgovini, pri čemer bo izhajal iz točke 8. XXIX. dopolnila ustave SRS. O materialu bodo razpravljali organi obeh sindikatov skupaj z organi ZSS.

RO Sindikata delavcev v prometu in zvezah Slovenije si bo posebej

RO Sindikata delavcev industrije in rudarstva bo na osnovi sklepov svojega zadnjega kongresa dal pobudo, da republika sprejme zakon (zvezni zakon je prenehal veljati) o predčasem upokojevanju rudarjev iz rudnikov, ki nehajo delovati, v primeru, da ne bi bilo mogoče rudarjev prekvalificirati za drugo delo.

RO sindikata delavcev prometa in zvez si bo prizadeval za izboljšanje delovnih razmer delavcev v prometu, za šoferje bo zahteval tudi beneficiranje delovne dobe. Zahteval bo, da se jih nagradjuje tudi na osnovi „minulega dela“, kadar jih je zaradi njihove fizične izčrpanosti potrebno prenesti na manj plačana delovna mesta.

RO sindikata delavcev v kmetijstvu si bo prizadeval, da se prizna delovna doba članom nekdanjih viničarskih družin, ki so bili polno zaposleni na viničarijah, in članom nekdanjih kmetijskih delovnih zadrug, ki se po ukinitvi KDZ niso zaposlili kje drugje.

8. Varstvo žensk in mladine

Sindikati se bomo zavzemali za takšno ekonomsko in socialno politiko, da bodo delovne organizacije čim manj zainteresirane za nočno delo žensk in mladine. Prizadevali si bomo za sprejem novih kriterijev za uvedbo nočnega dela. Ponovno bomo zahtevali pro- učitev delovnih razmer žensk in mladine.

V marcu letos bomo na seji predsedstva RS ZSS razpravljali o družbenem položaju žensk in sprejeli svoja stališča.

Vztrajali bomo na valorizaciji otroškega dodatka in drugih oblik pomoči otrokom zaradi zviševanja življenjskih stroškov, in to predvsem pri družinah z nizkimi dohodki. Prizadevali si bomo za hitrejšo in obsežnejšo gradnjo ustanov za otroško varstvo in za diferencirano subvencioniranje stroškov za bivanje otrok v varstvenih ustanovah.

9. Stanovanjsko področje

Sindikati bomo pobudniki za ustanavljanje samoupravnih interesnih stanovanjskih skupnosti in za njihovo vključevanje v skupščinski sistem.

Zahtevali bomo, da delovne organizacije čimprej – na osnovi zakona o programiranju in financiranju graditve stanovanj – sprejmejo svoje srednjeročne programe reševanja stanovanjskih vprašanj.

Skupaj z občinskimi sveti Zveze sindikatov si bomo prizadevali, da se čimprej oblikujejo sredstva za družbeno pomoč na stanovanjskem področju in da organizacije združenega dela na osnovi družbenega dogovora združujejo sredstva za kreditiranje stanovanjske graditve.

Skupaj z občinskimi sveti Zveze sindikatov bomo težili, da organizacije združenega dela na osnovi samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja bolj poenotijo kriterije in pogoje za dodeljevanje najemnih stanovanj oziroma stanovanjskih posojil delavcem.

Da bi dosegli usklajeno raven in enotnejše kriterije za subvencioniranje stanovanjskih najemnin, bomo še nadalje sodelovali pri pripravah za sklenitev družbenega dogovora o najemninah in subvencioniranju v letu 1972, ki ga pripravljajo skupnosti slovenskih občin. Prizadevali si bomo za obsežnejšo subvencioniranje najemnin, družine z nižjimi dohodki bi naj dobivale večje subvencije.

Da bi omejili špekulacije v prometu z zemljišči in tako ustvarili ugodnejše pogoje za obsežnejšo stanovanjsko gradnjo, bo posebna delovna skupina v okviru komisije za življenjske in delovne pogoje sodelovala pri izpopolnjevanju predpisov o prometu z zemljišči.

10. Organiziranost delavcev pri zasebnih delodajalcih

V letu 1972 bomo posvetili posebno pozornost uresničevanju določil kolektivne pogodbe in obveščanju delavcev o njeni vsebini oziroma o njihovih pravicah in dolžnostih. Na osnovi določil kolektivne pogodbe bomo določili posebno težka in nevarna dela in izoblikovali merila za ovrednotenje težjih delovnih razmer.

● NADALJEVANJE NA 6. STRANI

NADALJEVANJE S 5. STRANI

Organizirali bomo osnovne organizacije sindikatov na območjih, kjer sedaj še ne delujejo.

Preučili bomo možnosti za izpopolnjevanje sistema nagradovanja na področju zasebnega sektorja.

11. Informiranje v delovnih organizacijah in v sindikatu

Se nadalje bomo spodbujali izgrajevanje sistematičnega obveščanja v delovnih organizacijah in na osnovi analize statutov delovnih organizacij izdelali dopolnilne predloge za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Popularizirali bomo primere statutarnih določil glede odgovornosti nosilcev informiranja in vztrajali, da se podobna določila uveljavijo v vsaki delovni organizaciji. To nalogo ima nedavno ustanovljena komisija za obveščanje v delovnih organizacijah pri RS ZSS.

Informiranje v sindikatih še vedno ni zadovoljivo. S sedaj razvitimi in uveljavljenimi komunikacijami v naši organizaciji nismo zadovoljni in tudi širša javnost ni celovito in sprotno seznanjena z delom sindikatov. Zato je predsedstvo RS ZSS imenovalo posebno delovno skupino, ki pripravila celovit predlog sistema komuniciranja v sindikatih in organizacijo obveščanja širše javnosti o sindikatih Slovenije. V tem okviru bomo opredelili tako vlogo in naloge Delavske enotnosti kot tudi drugih oblik in sredstev informiranja (interne informacije, brošure, letaki itd.). O predlogu bodo najprej razpravljale osnovne in občinske organizacije sindikatov, dokončno pa bo o njem sklepal republiški svet ZSS.

12. Izobraževanje za delo in za samoupravljanje

Zmanjševanje osipa otrok v osnovni šoli: sindikati se bodo angažirali predvsem pri tistih konkretnih nalogah, ki bodo prispevale k občutnejšemu zmanjšanju osipa zlasti med otroki iz socialno in kulturno manj razvitih sredin. Podprli bodo tudi napore za pridobitev dodatnih sredstev za širjenje zmogljivosti za predšolsko vzgojo in za podaljšano bivanje ter za organizacijo dopolnilne pomoči otrokom, ki doma nimajo zadostne spodbude za učenje oziroma jim starši pri tem ne morejo pomagati.

Izpopolnjevanje osnovne splošne izobrazbe zaposlenih: izdelan je predlog za akcijo sindikatov za vključevanje zaposlenih v osnovno splošno izobraževanje ter predlog za vsebinsko in organizacijsko preureditev osnovnega splošnega izobraževanja zaposlenih. Predsedstvo republiškega sveta ZSS bo o načrtu in predlogu razpravljalo skupno s predsedstvom republiške konference ZMS. K akciji pa bodo sindikati spodbudili tudi druge organizacije, zlasti zavod za šolstvo, zvezo delavskih univerz ter izobraževalne skupnosti.

Sistemizacija delovnih mest v delovnih organizacijah. Akcija za pomoč delovnim organizacijam vodi posebna skupina pri Zvezi delavskih univerz Slovenije, pri čemer sindikati neposredno sodelujejo. Pripravljen je predlog za analizo kadrovskega stanja v delovnih organizacijah (primerjalna analiza kadrovskega deficitov glede na sistemizacijo delovnih mest), ki naj bi služila za izdelavo kratkoročnih in dolgoročnih načrtov kadrovanja in izobraževanja v delovnih organizacijah.

Center za raziskavo javnega mnenja je izdelal analizo 130 statutov delovnih organizacij ter večjega števila pravilnikov o delovnih razmerjih in o izobraževanju, o tem, kako je v njih urejeno izobraževanje. Na osnovi teh ugotovitev bo izdelan osnutek pravilnika o izobraževanju v delovnih organizacijah.

V februarju in marcu letos bomo izvedli v 14 občinah anketo, s katero bomo ugotovili, koliko delovnih organizacij še nima izdelanih aktov o sistemizaciji oz. ali sedanji akti ustrezajo in kako se uresničujejo v praksi delovnih organizacij.

Uresničevanje novega zakona o poklicnem izobraževanju ovirajo

mnoga nerešena vprašanja (doslej je izdelanih le približno 70 profilov, niso pa še izdelani učni načrti zanje, neurejena je organizacija in financiranje tega izobraževanja itd.). Zato se bodo sindikati v bodoče zavzemali za to, da se po posameznih panogah izdelajo kompleksnejši sistemi strokovnega izobraževanja in usposabljanja delavcev od ozkih profilov dalje. Na osnovi tako izdelanih predlogov bo potrebno izdelati organizacijo in mrežo izobraževalnih institucij (od izobraževalnih centrov, delavskih univerz do strokovnih šol).

Ob tem pa bo treba pripraviti tudi konkretne predloge za sanacijo in gradnjo dijaških domov, ki so potrebni za zagotovitev enakih možnosti mladine za pridobivanje poklicne izobrazbe.

Komisija RS ZSS za izobraževanje, znanost in kulturo bo z republiški odbori strokovnih sindikatov organizirala o teh problemih posvetovanja po panogah.

Sindikati se bodo neposredno angažirali pri ustanavljanju posebnih izobraževalnih skupnosti, ki so pogoj za to, da se bodo tako sistemski kot materialni problemi strokovnega izobraževanja hitreje razreševali.

S podpisom družbenega dogovora o družbenem izobraževanju, ki je bil v republiki sklenjen na sindikalno pobudo, je odprta možnost za to, da bo to področje vzgojno izobraževalnega dela dobilo trdnjšo in trajnejšo osnovo.

O predlogu za izboljšanje in razširitev družbenega izobraževanja bo republiški svet ZSS razpravjal skupno z republiško konferenco ZMS in Zvezo delavskih univerz Slovenije in organiziral posvete, na katerih se bo z občinskimi vodstvi natančneje dogovoril o izvajanju družbenega izobraževanja.

Republiški svet ZSS bo v aprilu začel z organiziranjem seminarjev za sindikalne delavce o aktualnih družbenopolitičnih problemih. Hkrati s tem pa bodo tekale intenzivne priprave za večmesečno sindikalno šolo, ki naj bi postopno prerasla v celovit vzgojno-izobraževalni center RS ZSS.

Republiški svet ZSS bo poskrbel tudi za evidenco nad družbenim izobraževanjem, ki ga organizirajo občinski sveti Zveze sindikatov in sindikati posameznih dejavnosti.

Republiški svet ZSS bo tudi izdelal predlog za ustanovitev posebne katedre za samoupravljanje in za uvedbo študij na prvi (vsaj za začetek) stopnji pri fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo. Za ta študij bodo sindikati načrtno izbirali in usmerjali sposobne mlade delavce, ki so s poprejšnjim družbenim izobraževanjem ter političnim oziroma samoupravljaljskim delom pokazali sposobnost, voljo in moralnopolitične kvalitete za družbenopolitično delo.

V sodelovanju z Zvezo delavskih univerz Slovenije in TV organizirano spremlja program TV izobraževalnih oddaj iz mikroekonomike več skupin delavcev. Analiza tako organiziranega spremljanja TV oddaj bo služila za nadaljnje programiranje TV izobraževalnih oddaj z družboslovnega področja.

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, republiški odbori strokovnih sindikatov in občinski sveti Zveze sindikatov bodo na osnovi poročila o izvajanju družbenega dogovora o štipendiranju in kreditiranju dijakov in študentov na svojem področju preučili stanje in sprejeli konkretne ukrepe za dosledno uresničevanje družbenega dogovora zlasti v delovnih organizacijah.

Pri uresničevanju resolucije o kadrovske politiki se bodo sindikati zlasti angažirali pri normativnem urejanju pogojev, pravic in dolžnosti za izobraževanje, napredovanje in nagradjevanje delavcev, pri čemer se bodo zavzemali za to, da bodo deležni materialne, moralne in druge pomoči pri izobraževanju sposobni, nadarjeni in za študij osebno zainteresirani delavci.

13. Kulturna akcija – raziskovalno delo

Pobuda sindikatov za kulturno akcijo je doslej naletela na slab odziv pri občinskih svetih Zveze sindikatov. Da bi spodbudil kul-

turno delo sindikalnih organizacij, bo RS ZSS v okviru kulturne akcije organiziral v mesecu marcu posvet z nekaterimi večjimi delovnimi organizacijami o kulturnem življenju delavcev.

Raziskovalno delo v delovnih organizacijah: Posebna skupina v okviru komisije RS ZSS za izobraževanje, znanost in kulturo je na osnovi obsežnejšega gradiva razpravljala o stanju in problemih raziskovalnega dela v delovnih organizacijah ter o nalogah sindikatov pri razvijanju raziskovanja. Izdelana je posebna informacija, o kateri naj bi republiški odbori strokovnih sindikatov v sodelovanju s poslovnimi združenji in gospodarsko zbornico organizirali posvete po panogah ter sprožili konkretnejše pobude za razvoj raziskovalnega dela ter uporabo njegovih izsledkov v delovnih organizacijah.

14. Zaposlovanje v tujini in mednarodna dejavnost

V prihodnje nas čakajo predvsem naslednje naloge:

– zavzemali se bomo za tako politiko zaposlovanja (in zaposlovanja v tujini), ki bo izhajala iz temeljev in potreb našega gospodarskega in družbenega razvoja;

– politika zaposlovanja mora upoštevati vzroke in potrebe za odhajanje na delo v tujino in ustvarjati pogoje za vračanje. Pri tem bomo postavljali v ospredje predvsem rešitev naslednjih vprašanj: materialna in moralna stimulacija dela in znanje, možnosti za uveljavljanje znanja, dolgoročna kadrovska politika;

– stalno bomo proučevali veljavne meddržavne sporazume v zvezi z zaposlovanjem, socialnim varstvom s tistimi državami, kjer delajo naši delavci. Na osnovi dogovarjanja z drugimi republikami bomo predlagali revizijo tistih sporazumov, ki niso več v skladu z obstoječim stanjem in ki zavirajo učinkovito uveljavljanje pravic naših delavcev v določeni državi;

– z avstrijsko zvezo sindikatov (BGB), deželni vodstvi Štajerske, Koroške, Vorarlberga, Tirolske, se bomo dogovorili o še boljši zaščiti in obveščeni naših delavcev (problem sezonskih delavcev; obveščanje s pomočjo „Večera“);

– skupaj z italijanskimi sindikati bomo izdelali konkretne predloge za dopolnitev veljavne socialne konvencije med Jugoslavijo in Italijo in vnovič proučili možnosti za sklenitev sporazuma, ki bi urejal zaposlovanje naših delavcev v Italiji (v sodelovanju s svetom ZSJ in samostojno s tremi sindikati dežele Furlanije in Julijske krajine).

Poleg obširnega vsebinskega sodelovanja s progresivnimi delavskimi in sindikalnimi gibanji si bomo prizadevali še bolj utrditi sodelovanje s sindikati v deželah imigracije, to je s tistimi sindikati, v katere se vključujejo naši delavci.

V sodelovanju s tujimi sindikati (zlasti strokovnimi sindikati) se bomo zavzemali za čim večjo pomoč teh organizacij pri samoorganiziranju naših delavcev, predvsem pa bomo zastavili vse sile za čim številnejše vključevanje naših delavcev v sindikate dežel imigracije in vztrajali pri doslednem in učinkovitem urejanju položaja naših delavcev, da bi se izenačil njihov položaj z domačimi delavci.

V prvi polovici tega leta bomo vzpostavili stike z nemško zvezo sindikatov (DGB) v Baden-Wuerttembergu (Stuttgart).

Z vsemi odgovornimi političnimi in gospodarskimi dejavniki v SR Sloveniji bomo uskladjali in dogovorjeno izvajali naše stike z delavci na tujem in jih prek informativnih sredstev (Večer, Delavska enotnost) bolje seznanjali z dejavnostjo sindikatov pri nas.

Sindikati bomo skupaj s Socialistično zvezo in na osnovi družbenega dogovarjanja z vsemi zainteresiranimi dejavniki usklajevali in dogovorjeno nudili materialno, strokovno, kulturno in drugo pomoč slovenskim delavcem v tujini.

Za kulturno-prosvetno, rekreativno in informativno dejavnost med našimi delavci na tujem pa bomo prav tako na temelju družbenega dogovora z vsemi zainteresiranimi organizacijami v SR Sloveniji ustanovili poseben sklad.

POMOČ KOSOVU NI VEČ NEZNANKA

Že dolgo ni več skrivnost, da povzročata največje neskladje na materialnem področju v Jugoslaviji prepočasen razvoj gospodarsko nerazviteh republik in Kosova ter neskladen razvoj posameznih področij v posameznih republikah. Neugodna ekonomska in socialna gibanja pa povzročajo probleme tako v gospodarstvu kot med posameznimi deli delavskega razreda ter med republikami in pokrajinami, kar neugodno vpliva tudi na politične odnose in otežkoča razvoj samoupravljanja.

Konferenca ZKJ je ob vsem tem sodila, da je treba zagotoviti podporo celotne ZK, da bomo sklepe predsedstva ZKJ o aktualnih, družbenih in političnih problemih razvoja Kosova uresničevali bolj odločno. Bistveno je, da bi s soglasjem vseh republik in pokrajin sprejeli takšne ukrepe v zvezi s srednjeročnim planom Jugoslavije in ekonomsko politiko, ki bodo zagotovili hitrejši družbeni in ekonomski razvoj te pokrajine.

Del nalog v zvezi z ekonomsko pomočjo Kosovu je že uresničen. Tako je medrepubliški sporazum, sklenjen 8. februarja letos, omogočil rešitev še zadnjih nerešenih vprašanj vsega srednjeročnega načrta. S pričetkom letošnjega leta do 1975. leta bo Kosovo iz zveznega proračuna prejelo letno po 100 milijonov za razvoj družbenih dejavnosti. Prav tako je bilo dogovorjeno, da se v naslednjih treh, štirih letih dodeli Kosovu 600 milijonov dinarjev kot do-

datna sredstva za pospešeni razvoj gospodarstva. Tudi to vsoto bodo izplačevali iz zveznega proračuna. Potemtakem bo Kosovo iz zveznega proračuna v naslednjih letih dobilo skupno milijardo dinarjev pomoči. Ta vsota je polovico manjša, kot so na Kosovem zahtevali, vendar je bila to skrajna meja, ki so jo republike še lahko sprejele. Za ekonomsko pomoč so namreč prosili tudi drugi. Na podoben način je bilo doseženo soglasje o zahtevah Črne gore. Predvsem gre za pokritje prekoračenih stroškov gradnje proge Beograd – Bar, ki so po najnovjšem proračunu večji od predvidenih za kakih 800 milijonov dinarjev.

Kosovo in Črna gora sta v novembru „zaustavila“ razpravo o načrtu srednjeročnega plana, češ, da ga bosta sprejela šele, ko bodo rešene njihove zahteve. Zdaj so!

Končno je torej postalo jasno, koliko znaša pomoč razvitejših republik pokrajini Kosovu in Črni gori. A glavno je, da je bila ta pomoč dogovorjena v enakopravni razpravi tistih, ki pomoč prosijo in tistih, ki jo odstevali, in torej ni dodeljena po administrativni poti. Soglasje, doseženo ob tako občutljivem vprašanju, kot je pretakanje presežnega dela med republikami, pa je nedvomno jasen dokaz, da smo končno tudi v praksi, ne le z besedami, krenili na pot samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja o vseh bistvenih vprašanjih našega razvoja.

V. B.

BREZ ZAŠČITE

V BiH bodo kmalu podpisali kolektivno pogodbo o delovnih odnosih med delavci in zasebnimi delodajalci na področju obrti, gospodarstva in v prevozništvu. Ta sporazum je toliko bolj potreben, ker nekateri obrtniki zaposlujejo tudi do 100 delavcev (!), prijavljenih pa imajo le dva ali 3. Vsi poskusi sindikalnega organiziranja delavcev, ki so zaposleni pri privatnikih, doslej niso bili uspešni predvsem zato, ker jim zasebni delodajalci ne dovoljujejo včlanjevanja v sindikat.

Z višjo ceno do novih virov

V gospodarski zbornici Hrvaške sodijo, da bi bilo potrebno ceno električne energije v tej republiki za vse odjemalce povzestati za 12 par za kilovatno uro. Tako naj bi zbrali 8 milijard dinarjev, s katerimi bi zagotovili minimalne potrebe po električni energiji. Nevzdržno je, pravijo, da sloni politika razvoja hrvaškega gospodarstva na tržnih presežkih električne energije iz drugih republik, od koder dobi Hrvaška četrtino potrebne električne energije. Zato bi morali čimprej dokončati hidrocentrale Orlovac in Varaždin ter elektrarne, ki jih gradijo skupaj z drugimi republikami.

Oddelek za kibernetiko

Na višji ekonomski šoli v Beogradu so odprli oddelek za uporabno kibernetiko, ki bo šolal strokovnjake za delo v elektronsko-računskih centrih delovnih organizacij. Študenti si bodo pridobili znanje iz teorije sistema informacij, spoznali se bodo z značilnostmi sodobne tehnike ter z organizacijo upravljanja in s sprejemanjem odločitev. Ta oddelek je osno-

valo kakih 50 gospodarskih podjetij s podporo gospodarske zbornice Beograda ter republiškega izvršnega sveta. Šolski prostori bodo obsegali 8.000 kvadratnih metrov, v njih pa bo elektronski sistem ter televizija v zaprtem krogu. Dokler ne bodo namestili računalnikov, bodo študentje odhajali na praktični pouk v računske centre nekaterih beograjskih delov-

nih organizacij.

Letos se je vpisalo na oddelek za uporabno kibernetiko 40 rednih ter 80 izrednih študentov. V naslednjih dneh pa se bo pričelo tudi enoletno specializirano šolanje 90 slušateljev na oddelku za gospodarsko propagando. To je prvi organizirani pouk za izobraževanje gospodarskih propagandistov v Jugoslaviji.

PODOBE NAŠEGA ČASA

Predsedujoči pogleda strogo zaupno po delovnem omizju in reče:

— Tovariši, končno je napočil čas, da se gre v akcijo. V akcijo pa ne moremo brez akcijskega programa. Vendar se moramo pri tem zavedati,

programov in o aktualnem dogajanju ter pri tem delu angažirati vse naše člane. Kot vidite, tovariši, nas ne čaka majhna naloga. Realizirali jo bomo lahko le, če bomo imeli dober akcijski program. Dogovoriti se moramo torej o tem, kakšen naj bo naš akcijski program.

Odpiram razpravo o našem akcijskem programu! Kdo želi besedo?

Obrazi članov komisije ustvarjalno zažarijo. Prvi dvigne roko Miha:

— Mislim, da mora biti program predvsem aktualen

obrnovanega problema! prikima predsedujoči.

Komisija se nato z novo močjo požene na delo. Trije člani dvignejo roke.

— Mislim, da je treba z akcijskim programom kanalizirati naša prizadevanja v čim bolj pozitivni smeri, reče Štefan.

— V naša akcijska prizadevanja moramo vgraditi osnovne interese delavskega razreda, reče Janez.

— Naš delovni človek kot tak mora priti v središče našega zanimanja in akcijskega pristopa, sodi Miha.

Prežvekovanje

da je značaj naših nalog tak, da jih ni mogoče v celoti konkretizirati in operacionalizirati v akcijskem programu. To nalaga tudi drugim organizacijam dolžnost, da dopolnijo svoje akcijske programe in vključijo vanje ustrezne naloge. To je hkrati priložnost, da kritično preverimo uresničevanje nalog v že sprejetih akcijskih programih in začnemo razpravo o politični odgovornosti nosilcev posameznih nalog. Tako usmeritev je toliko pomembnejša, ker je potrebno težišče dela prenesti na preverjanje uresničevanja naših konceptov in stališč. Pri tem bo treba največjo pozornost posvetiti sprejemanju stališč in sklepov za odpravljanje ovir in odporov doslednejšega uresničevanja naše politike. Za uspešno uresničevanje nalog akcijskega programa je nujno treba okrepiti tudi obojestransko povezanost naših organizacij in vodilnih organov. Zato je potrebno dosledno uresničiti že sprejete dogovore o stalnem medsebojnem informiranju o realizaciji nalog akcijskih

in akcijsko mobilizacijski. Če ne bo aktualen in akcijsko mobilizacijski, bo zgrešil svoj osnovni namen.

Potem dvigne roko Stan-ko: — Jaz pa mislim, da mora biti program predvsem delovno zavezujoč. Če ne bo delovno zavezujoč, bo zgrešil svoj osnovni namen.

Tudi Janko pomoli roko v zrak in se razgreje: — Strinjamo se, tovariši, s tem, kar je bilo doslej rečenega o akcijskem programu; toda če ne bo vseboval konkretnih nosilcev nalog in sistema kontrole rokovnikov, bo zgrešil svoj osnovni namen. Zdaj nastane slovesen molk, komisija naporno razmišlja.

Prvi ne vzdrži Janez: — Tovariši, mislim, da smo krenili po napačni poti in se iz razlogov, ki mi niso znani, izogibljemo bistvu obravnavanega problema. Bistvo obravnavanega problema ni, kakšen naj bo akcijski program, ampak je bistvo obravnavanega problema, kaj nočemo s programom realizirati.

— Tako je, to je bistvo

Predsedujočemu in komisiji končno odleže: našli so rdečo nit. Zdaj bo steklo kot po maslu. Postopek je vedno enak. Najprej bo na vrsti prva stran gradiva, ki je na mizi pred člani, nato druga, tretja. Ima kdo kakšen spreminjalni predlog? Če ne, gremo naprej! Kaj se misli s pojmom „najbolj prizadeti deli delavskega razreda“? To se še strokovno proučuje. Kaj se misli s pojmom „vodstvene strukture“? Če se nanaša tudi na našo komisijo? Ja, lahko bi se tudi tako reklo: škodovati ne more! In kam zdaj z obravnavano materijo? Po uhojeni poti: najprej na teren, pa nazaj, pa nekoliko naokrog po horizontali, pa nekoliko navzgor in spet nazaj in navzdol. A ko bo dozorela, si povsod zaslužila blagoslov, v javnost, med delovne ljudi!

In delovni ljudje bodo brali, malo razumeli, zanimajali z glavo, zmigavali z rameni. Ali pa ne bodo nič brali, le na koščke razrezali in nekam nesli.

VINKO BLATNIK

V LITIJSKI PREDILNICI SO POVEČALI STANOVANJSKI PRISPEVEK NA 6 %

Utemeljena odločitev

Ne glede na to, da so v litijski predilnici že marsikaj storili za odpravo stanovanjske stiske svojih delavcev, priznavajo, da bodo morali v prihodnje dati še več sredstev v te namene ● Ne preseneča sklep delavskega sveta, da bodo poslej namenili za stanovanjsko gradnjo kar 6 % bruto osebnih dohodkov

Po vsej verjetnosti je litijska Predilnica edino podjetje daleč naokrog, ki se je odločilo za ta korak. Preden pa so sprejeli ta sklep, so temeljito razmislili pa tudi preračunavali, za koliko se jim bodo povečali bruto osebni dohodki in ne nazadnje, kaj bodo pridobili z dodatnima dvema odstotkoma.

V Predilnici vsako leto zaposlijo okrog 100 do 150 novih ljudi, med njimi največ žensk. Zato se jim stanovanjski pro-

blemi članov kolektiva še vedno kopičijo, čeprav dajejo za novogradnje družbenih najemnih stanovanj pa tudi za posojila za individualno graditev zasebnih stanovanjskih enot kar precej denarja.

Pravijo pa, da bodo z dodatnima dvema odstotkoma hitreje odpravljali stanovanjsko stisko. Odločili so se, da bodo kupili večjo stanovanjsko hišo, ki jo zida v Litiji zagorsko gradbeno industrijsko podjetje Beton za

trg. V njej bo 29 stanovanj. Za to veliko hišo bodo morali odšteti okrog 4 milijone 200.000 din in zato bo povečanje stanovanjskega prispevka še vedno premajhno. Vendar so se odločili najeti tudi novo bančno posojilo, da bi dejansko na jesen imeli še 29 dodatnih stanovanj, ki jih bodo prejeli najpotebnejši prosilci. Teh pa je seveda še veliko več, kaže pa, da bodo vsi počasi prišli na vrsto.

—m—

Pobiranje davkov

Tik pred izidom sta druga dva romana iz ciklusa

ČAROVNICA Z GRIČA

- TEKMICA MARIJE TEREZIJE I. knjiga
- TEKMICA MARIJE TEREZIJE II. knjiga
- DVORNE SPLETKE I. knjiga
- DVORNE SPLETKE II. knjiga

V obeh romanah, ki ju je napisala hrvatska pisateljica Marija Jurić-Zagorka, se prizorišče dogajanja preseli na avstrijski cesarski dvor. Bralec sreča večno zaskrbljeno cesarico Marijo Terezijo, žensko nenavadne trmoglavosti in nedoslednosti: njenega vladarskega zadovoljstva ne kalijo samo politični škandali, temveč tudi problemi v dinastiji sami. Knjige so bile napisane v mojstrsko roko in ljubiteljev vznemirljivih romantično pustolovskih romanov nikakor ne bodo razočarale.

* * *

Hkrati založba opozarja, da ima na zalogi samo še omejeno število knjig iz ciklusa Čarovnica z Griča in sicer romana:

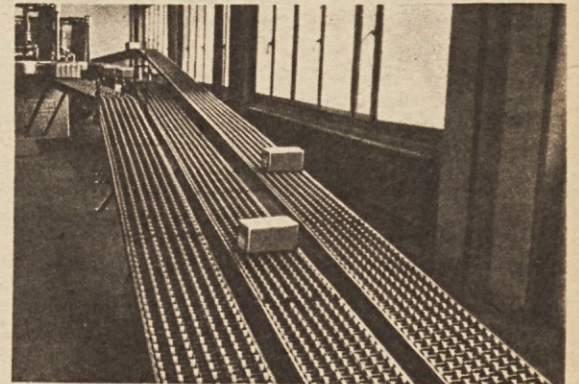
- SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU I. knjiga
- SKRIVNOST KRVAVEGA MOSTU II. knjiga
- MALLEUS MALEFICARUM I. knjiga
- MALLEUS MALEFICARUM II. knjiga

Prve štiri knjige bodo na knjižnem trgu že v naslednjih nekaj dneh, druge štiri knjige pa dobite v vseh knjigarnah in pri zastopnikih založbe. Naročila sprejema tudi uprava na naslov

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA, Mestni trg 26

TRANSPORT KOSOVNEGA BLAGA S POMOČJO GRAVITACIJE

Med različnimi transportnimi sredstvi za prekladanje kosovnega blaga zavzemajo gravitacijski transporterji posebno mesto. Ti transporterji, v obliki valjčnih in kolutnih prog, so, kar zadeva ceno, najbolj primerna transportna sredstva, s katerimi se lahko — z izkoriščanjem gravitacije — doseže zelo gospodarna uporaba.

KOLUTNE PROGE zavzemajo pri tem posebno mesto, saj so lahke in jih tako ni težko prevažati, vsaka zaželeno transportna proga pa je s sistemom dograditvenih enot hitro, pogosto že v nekaj minutah, pripravljena. Kolutne proge naj bi prevažale transportno blago do približno 60 kg kosovne teže. Dno transportnega blaga mora biti ravno. Pri izrabi težnosti se lahko z majhnim padcem, 2 do 5 cm/m, transportira vse ploščato blago, kot denimo kartoni, paketi, zaboji, vedra, posode, ali drugi svežnji. Samostojno se premika blago tudi na ovinskih in — ne da bi se na progi zaježilo — pride do nakladalne postaje ali do zaželenega mesta. Vseposvobod se uporabljajo pocinkani, krogelno položeni jekleni koluti, v posameznih primerih, na primer pri odtoku kovinskih posod, pri postavljanju na prostem, pri mokrem obratovanju ali če jih vzamemo v vozila, pa se uporabljajo tudi koluti iz plastične mase.

Kolutne proge izdelujejo v različnih širinah in dolžinah: 1, 2 in 3 metre. Presledek med koluti se določi po najmanjšem svežnju. Posamezni deli proge se enostavno pritrdijo na višinsko spremenljive podpore za proge. Koluti so montirani na lahkih jeklenih profilih, pri mokrem obratovanju ali pri postavljanju na prostem se uporabljajo ALU — profili.

VALJČNE PROGE so gravitacijski transporterji in so primerni za močnejšo obremenitev z blagom do 100 kg posamezne teže. Blago že pri majhnem padcu odteka. V nasprotju s kolutnimi programi omogočajo lahko nalaganje in odzemanje svežnje, prav tako pa se lahko transportirajo zaboji z zarezi ali obročki na dnu.

Valjčne proge se prav tako izdelujejo po sistemu dograditvenih enot. Obstajajo kosi dolžin 1, 2, 3 metre s širino 300, 400, 500 mm in s krivino 30, 40 in 90 stopinj, ki dovoljujejo upogibanje prog po potrebi. Prehodni deli, ki se lahko preklopijo, puščajo vedno peš poti odprte. Na tri različne tipe podpor za proge, ki se predstavljajo od 350 do 2000 mm višine, se prav tako pritrdijo posamezni deli valjčnih prog.

Valjčne proge transportirajo podobno blago kot kolutne proge, transportirano blago z najmanjšo površino pa določuje razmak med valji. Valje zberejo tako, da vedno trije valji podpirajo kosovno blago. Blago z majhno težo potrebuje močan, blago z večjo težo pa majhen padec. Valjčne proge so lahko opremljene s kovinskimi, aluminijastimi in plastičnimi valji.

IBT-Elit TRBOVLJE

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA
TONČKE ČEČEVE 45

Ena najboljših sodelavk

Med skoraj 660-članskim delovnim kolektivom Tovarne usnja v Slovenjem Gradcu je tudi nekaj nad 250 žena in deklet. Vendar je treba že uvodoma dodati, da v tej slovenjegraški delovni organizaciji proizvodnjo usnja zmanjšujejo iz leta v leto in uvajajo novo proizvodnjo, to pa omogoča tudi odpiranje novih delovnih mest, predvsem za ženske.

V slovenjegraški Tovarni usnja zaposluje matere in dekleta na lažjih delovnih mestih. V usnjarni je le malo zaposlenih žensk, pa še te so le pri barvanju usnja. Več zaposlenih je pri proizvodnji okvircev ter pri izdelavi montažnih podplatov in v obratu za proizvodnjo gumirane žime, kjer oblikujejo in lepijo ipren.

Med 250 ženami, kolikor jih zdaj zaposluje Tovarna usnja Slovenj Gradec, je tudi TONČKA SKRT. Je borka NOV, sicer pa blagajničarka osnovne organizacije sindikata in članica delavskega sveta. Dela kot fakturistka na upravi Tovarne usnja Slovenj Gradec. Povedali so, da je Tončka Skrt ena najboljših delavk, vzorna in vestna. Poprime za delo, kjerkoli in kadarkoli je treba, pa če-

prav mora kar sama skrbeti za dva fanta. Starejši si že služi kruh; zaposlen je v TGO Gorenje Velenje, se pa tudi izredno šola, mlajši pa obiskuje v Mariboru tehniško srednjo šolo.

Kot članica delavskega sveta in blagajničarka osnovne organizacije sindikata Tončka Skrt dobro pozna probleme in želje zaposlenih, posebej še zaposlenih žena in deklet. Samoupravni organi si skupaj z vodstvom delovne organizacije nenehno prizadevajo, da bi izboljšali pogoje za delo vseh zaposlenih. Poskrbeli so za topli obrok, delavci pa prejema med delom za oklepčilo tudi kavo oz. čaj.

Problem, ki tare slovenjegraško Tovarno usnja, je še zmeraj delo žena in deklet v nočni izmeni. Okrog 50 jih med tednom prihaja na delo zvečer, zjutraj pa grejo domov. Čež noč v tovarni tega problema, razumljivo, ne morejo odpraviti, so pa trdno odločeni, da bodo že v dohodnem času povsem odpravili nočno delo žena.

Med pomnikom s Tončko Skrt smo samo deloma spoznali njen vsakdan, bolj samo spoznali položaj

žena in deklet v Tovarni usnja Slovenj Gradec. Izvedeli pa smo tudi, da se bodo letos – na pobudo samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in vodstva tovarne – ob 8. marcu še posebej lepo spomnili žena in deklet. Vse zaposlene žene in dekleta, pa tudi upokojenke, bodo povabili v Umetnostni paviljon, kjer jim bodo čestitali za praznik in jih obdarili s kolekcijo izdelkov mariborske tovarne Zlatorog; pripravljajo pa tudi priložnostni program in skromno zakusko.

-M-

V Tovarni usnja v Slovenjem Gradcu se vse bolj usmerjajo v izdelavo finalnih in polfinalnih izdelkov. Res pa je tudi, da usnje ni več edina surovina, s katero v tovarni delajo. Čevljarska industrija uporablja vse več plastiko, zato so tudi v Slovenjem Gradcu precejšen del proizvodnje preusmerili v to dejavnost.

Sklenili smo krog naših obiskov, ki smo jih pred mesecem namenili zaposlenim ženskem, da bi spoznali njihov vsakdan. Obljubili smo, da bomo iz njihovih odgovorov izluščili tiste probleme, ki jih danes še vedno najbolj tarejo. Vedeli smo zanje že prej in kljub temu smo jih želeli znova osvetliti z besedami tistih, ki jih najbolj občutijo.

Povsod po Sloveniji so – ponekod bolj, drugje manj – žgoči. In najbolj jih občutijo zaposlene matere, pa naj gre za varstvo otrok in za skrb zanje, za stanovanja, za nenehne podražitve, za strokovno izobraževanje njih samih, za njihov prosti čas itd. Zato ne bo nič napak, če smo namesto naše sklepne besede o tem objavili prispevek našega dopisnika iz Zasavja, saj bi njihove probleme lahko prenesli v katerikoli naš industrijski kraj.

Ko zaključujemo našo akcijo, želimo, da ob 8. marcu vsi, ki so pristojni za to, da naredijo delavkin vsakdan lažji in prijetnejši, uvrstijo te probleme v vsakdanje življenje, ne le v praznično temo. Hkrati obljublamo, da bomo ta vprašanja redno spremljali tudi v našem časopisu in se zavzemali za njihovo razreševanje. Morda si bomo ob letu bolj veselo voščili 8. marec.

Ne le ob 8. marcu!

Poznavalci trdijo, da če v Zasavju ne bi imeli toliko zaposlenih žensk, kot jih je, bi gospodarski razvoj teh občin čez noč zdrknil na predvojno raven. Od skupnega števila vseh ljudi v delovnem razmerju so ženske s svojimi 40% že nešteto krat dokazale, da krepko podpirajo najmanj poldrugi vogal v zasavskem gospodarstvu, v nekaterih delovnih skupnostih pa so v krepki večini, žal, samo pri delu, še zmeraj pa ne pri dohodku ali v organih samoupravljanja. Njihov glas še vedno nima prave veljave in mnenje, da imajo tolikšnega, kot so si ga same priborile, je kaj klavrna uteha, če ne že kar priznanje, da jim njihovi možko vrstniki še zmeraj ne zaupajo dovolj, predvsem pa ne, da bi bolj enakopravno soodločale o pomembnejših vprašanjih gospodarjenja.

da so doslej edinole nekoliko boljše poskrbeli za varstvo njihovih otrok in da smo naposled le priznali potrebno povišanje otroških dodatkov, da pa še zmeraj nismo dovolj podprli zahteve po širši družbeni pomoči materam-samohranilkam, ki so seveda v delovnem razmerju.

ZA ŠIRŠE ZDRAVSTVENO VARSTVO DELAVK

Že res, da so zadnja leta v Zasavju marsikaj storili za izboljšanje osnovne zdravstvene in bolniške službe in da so posebej poskrbeli za ustrežnejše varstvo žensk na tem področju. Toda razmere so še vedno vsaj ponekod skorajda kritične. Delavka najtežje pride do specialističnih ambulant, pa ne zato, ker jih v Zasavju ni, pač pa zaradi tega, ker jih je premalo. Dneve in dneve morajo čakati, da pridejo na vrsto in nekatere raje prej odnehajo, kot da bi izgubljale dragocen čas za posejanje v prenatrpanih čakalnicah. Delavke pravijo, da bi jim morali priznati večje ugodnosti za čas hujše bolezni njihovih otrok, da bi morale imeti pogosteje priložnost za zdravstvene preglede, predvsem vse tiste, ki delajo tudi ponoči. Morda ni odveč poudariti tudi zahtevo ali željo, da bi ženskam, ki delajo iz leta v leto ponoči, morali priznati nekaj dni dodatnega letnega dopusta, kajti zdaj so s svojimi vrst-

nicami, ki delajo samo podnevi, v enakem položaju, da ne govorimo o primerjavi z službenkami in zaposlenimi v drugih poklicih.

NERAZVITE STORITVENE DEJAVNOSTI

Če je ženska zaposlena, ima zelo malo časa za redno nakupovanje ali potrpežljivo čakanje v teh ali onih trgovinah. Najbolj pa ženske-delavke občutijo pomanjkanje najrazličnejših storitvenih dejavnosti. Če mora dva ali večkrat po ta ali oni gospodinjinski stroj v popravilnico in jo vedno znova pričujoče, naj še malo potrpi, šele občuti, kolikšnega pomena bi bila bolj razvita storitvena in obrtna dejavnost. Včasih so nekatere zasavske trgovske podjetja uvajala koristno prakso dostavljanja nekaterih vsakdanjih potrebščin na dom. Danes v Zasavju ni niti ene poslovalnice, ki bi se še ukvarjala s temi dolžnostmi. Pravijo, da se jim ne splača. Če pa bi vedeli, koliko časa mora zamuditi delavka za vsakdanje nakupe in koliko časa bi prihranila, če bi imela vsak dan nekatere potrebščine pri roki, bi bržkone trgovine drugače ravnale.

Kljub temu, da so v Zasavju s temi ali onimi izboljšavami nekoliko pomagali zaposlenim ženskam, pa bo veliko še treba storiti in bolj prisluhniti njihovim potrebam.

M. VIDIC

OPRAVIČILO BRALCEM

V zadnjem času je v našem tedniku vse več napak, ki niso samo greh „tiskarskega škrate“ (zamenjava posameznih črk), temveč bi jih lahko označili kot hudo malomamost v procesu tiskanja rokopisov, ki prihajajo iz uredništva. To zelo škoduje našim prizadevanjem, da bi dosegli čim višjo kvaliteto DE in bomo zato proti krivcem za te napake prisiljeni ukrepati. Vse bralce prosimo, da pokažejo razumevanje za te napake v DE, ki – ponavljamo – ne nastajajo po krivdi našega uredništva.

UREDNIŠTVO DE

DELO KOMISIJ RS ZSS:

HITREJE TOZD!

Komisija za ekonomske odnose in ekonomsko politiko ter komisija za samoupravljanje pri RS ZSS sta minuli ponedeljek skupaj razpravljali o gradivu „Temeljna organizacija združenega dela v sistemu samoupravljanja.“

Pri tem so člani obeh komisij ugotovili, da priprave za uveljavljanje tistih načel ustavnih dopolnil, ki govorijo o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela, potekajo vse prepočasno. Zato je tem bolj potrebno, da v delovnih organizacijah čimprej zaživijo posebni odbori, ki se bodo strokovno in dosledno lotili uresničevanja vseh sprememb, ki jih predvidevajo ustavna dopolnila.

Tudi informacijska sredstva – je bilo poudarjeno v razpravi – bi se morala veliko bolj zavzeto kot doslej lotiti spremljanja uresničevanja ustavnih dopolnil. Med drugim bi morala dati možnost za javno delovanje vseh dejavnikov, ki so zainteresirani za uresničevanje ustavnih dopolnil – od ustreznih komisij v delovnih organizacijah, do posameznikov znotraj in zunaj delovnih organizacij, ki želijo prispevati k oblikovanju stališč v zvezi z uveljavljanjem ustavnih dopolnil. Tisk in RTV naj bi poskušala spodbuditi tudi posamezne strokovnjake, da povedo svoje mnenje o različnih odprtih vprašanjih s tega področja. Kar pa zadeva prizadevanja za uveljavljanje ustavnih dopolnil v občinah, bi kazalo, da vsi zainteresirani dejavniki – od občinskih sindikalnih svetov, komitejev ZK, občinskih statutarnih komisij itd. – imenujejo skupni odbor oz. komisijo, ki bi navezala tesnejše stike z delovnimi organizacijami zato, da bi pripravili posamezne rešitve v zvezi z uresničevanjem ustavnih dopolnil.

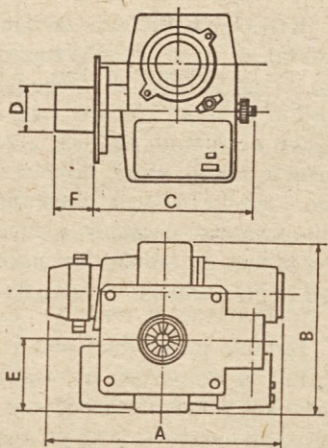
GORILNIKI Tik-Lamborghini

TIK KOBARID

GO 3,5
GO 4
GO 7
GO 7,5

Gorilniki GO 3,5, GO 4 in GO 7 so namensko konstruirani za ugraditev v manjše kotle za centralno ogrevanje, generatorje toplega zraka, kuhinjske štedilnike, itd. Moderni tehnično izpopolnjeni gorilnik daje vrsto prednosti uporabe kot:

- Delovanje brez šuma, kar daje možnost uporabe gorilnika v prostorih, kjer je ta lastnost posebno zaželjena.
- Mala dimenzija gorilnika omogoča minimalno uporabo razpoložljivega prostora.
- Popolno izgorevanje goriva, daje inštalaciji ekonomičnost in ne povzroča onesnaženje ozračja zaradi dimnih plinov.
- Avtomatska naprava zagotavlja pravilno delovanje gorilnika s pomočjo fotocelice in upravljanje gorilnika na daljavo s pomočjo sobnega in kotlovskega termostata.

Tehnični podatki

Tip	Max. poraba goriva kg/h	Toplotna kapaciteta Kcal/h		Moč elektromotor. 220/50	Max. viskoz. goriva pri 20°C
		min	max		
GO 3,5	3,5	20 400	35 700	HP 0,125	1,6° E
GO 4	4	35 400	40 800	HP 0,125	1,6° E
GO 7	7	40 800	71 400	HP 0,125	1,6° E
GO 7,5	7,5	71 400	76 500	—	—

Izmere v mm

Tip	A	B	C	D	E	F
GO 3,5	310	235	200	65	100	40
GO 4	310	235	215	65	100	40
GO 7	310	235	215	77	100	50
GO 7,5	—	—	—	—	—	—

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST SRS ŠE BREZ FINANČNEGA NAČRTA

Slavljenec:

Nedeljski
200.000
izvodov

V četrtek je bil tednik Nedeljski po desetletnem izhajanju prvič natisnjen v nakladi 200.000 izvodov. Že res, da so prvo številko pred desetimi leti natisnili v prav tako visoki nakladi, vendar so razpošljali časopis kot reklamo. Takoj naslednja številka je bila natisnjena v 42.000 izvodih, naklada je počasi rasla do presenetljive številke, ki je bila tiskana v četrtek. Nedeljski ima 170.000 naročnikov, 30.000 izvodov pa daje v prosto prodajo. Tolikšna naklada je izjemen dosežek v zgodovini slovenskega časnikarstva, saj moramo upoštevati omejenost slovenskega jezikovnega področja. Nedeljskega izdaja podjetje Ljubljanski dnevnik, tiskan je na 36 straneh v barvni offset tehniki.

Zavoljo pestre vsebine in lične grafične podobe si je Nedeljski utrl pot na sleherni košček slovenske zemlje, bralci so ga sprejeli in ga imajo radi še danes.

Proti znižanju že znižanih osebnih dohodkov

Članom skupščine Izobraževalne skupnosti SR Slovenije je bila na zadnji seji minulo sredo predložena tudi pisana informacija o predvidenih finančnih sredstvih republiške izobraževalne skupnosti in razporeditve za leto 1972. Povedati je treba, da bi v tem času bilo seveda normalno, da bi skupščina že obravnavala in sprejela finančni načrt, ki ga pa izvršni odbor ni mogel pripraviti. Kot je dejal predsednik izvršnega odbora LUDVIK ZAJC, tega niso mogli pripraviti. Če so hoteli slediti politiki, ki jo je ta skupščina začrtala lani novembra in so ob tem razporejali maksimalno možnih 878 milijonov din, s katerimi bodo v letu 1972 lahko razpolagali, nikakor niso mogli finančnega načrta uskladiti. Zato je zastavil članom skupščine vprašanje, kako naj v taki situaciji izvršni odbor finančni načrt pripravi.

Kaj narediti v tej situaciji, to je torej vprašanje. Zlasti dva od treh predlogov, ki so nanizani ob koncu pisane informacije, sta privzdignila iz klopi marsikatero člana skupščine, ki se je o teh predlogih tako ali drugače izrekel. Med drugim se namreč kot skrajne mere restrikcije predlaga sledeče:

Če bi realizirali samoupravne sporazume o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov le 90% - namesto predlaganih 95% - bi s tem pridobili 30 milijonov din. Če bi sporazume realizirali v višini 95%, a šele od 1. aprila 1972 dalje, bi na ta način pridobili 25 milijonov din. Če bi znižali sredstva za materialne stroške od 20 na 15%, bi s tem pridobili komaj 5 milijonov din, zato ta ukrep ne bi bil učinkovit.

Povedati je treba, da se je večina odločno izrekla proti znižanju že znižanih osebnih dohodkov iz spo-

razumov. Prvi se je oglasil SLAVKO GRČAR, ki je menil, da po tej poti problemov ni mogoče reševati in da sam za tak sklep ne bo glasoval. Če bi se odločili za nadaljnje znižanje osebnih dohodkov po sporazumu, bi bilo to mogoče le, če bi tako znižanje veljalo tudi za druge dejavnosti. JANEŽ ZELEDNIK je prav tako menil, da bi taka rešitev bila močno tvegana. Sklicevanje na to, da bodo 95% realizacijo osebnih dohodkov po sporazumu dosegle itak le občine, ki prejemale dopolnilna republiška sredstva, ni pošteno, saj gre prav v teh krajih za težja delovna mesta in zaradi odročnosti krajev za težje kadrovske probleme. S tem se je strinjal tudi tov. REBEVSEK, ki je tudi opozoril na to, da učiteljski kader s strokovnih šol že beži v gospodarstvo in da prav 1. marca s tesnobo čakajo na to, koliko bo odpovedi. LUDVIK ZAJC je med drugim dejal, da nikakor ne bo glasoval za take restrikcije, ki bi pomenile povečevanje socialne diferenciacije, se pravi, če bi prizadele štipendije, regrese za prevoze in podobno. GEZA CAHUK je dejal, da se mu dozdeva stanje, v kakršnem so se znašli, kot da bi jih zvezali v vrečo, potem pa vabili, naj pridejo ven. Zato se je zavzel, da opravijo le toliko dela, za

kolikor imajo denarja, kajti pomanjkanja denarja ne more občutiti le prosvetni delavec.

TOVARIŠ KEJŽAR je dejal, da bi se zavzel za nadaljnje restrikcije pri osebnih dohodkih, če bi se v celotni družbi kazala takšna težnja, da na tak način izplavamo iz situacije. A take težnje ni, zato ni pametno gojiti v javnosti iluzijo, da lahko na račun nezadovoljstva nekaj tisoč ljudi rešimo probleme socialne diferenciacije. Zavzel pa se je za to, da bi ponovno razmislili o možnosti uvedbe šolnine za ponavljalce v srednjih in na visokih šolah. Na intervencijo PREDSTAVNIKA STUDENTOV, češ, da se študentje nikakor ne bodo strinjali s kakršnimi koli restrikcijami pri štipendijah, pa je Kejžar dejal, da je dilema postavil drugače: ali pred zaprtimi vrati pustiti nadarjene in socialno ogrožene mlade ljudi, ki bi radi študirali naprej, ali je bolje pred zaprtimi vrati pustiti tiste, ki so že imeli vse možnosti za študij, pa jih niso izkoristili, torej naj v prihodnje kot ponavljalci stroške šolanja nosijo sami, ne pa družba. Tudi tov. JEDLOVNIK je bil mnenja, da družba ni sprejela obvezujočega družbenega dogovora le o štipendijah, pač pa tudi družbeni dogovor o delitvi dohodka in osebnih dohodkov in torej vsakršne restrikcije iz tega naslova morajo veljati za vse enako.

O VARIANTNIH PREDLOGIH, KI JIH BO NA OSNOVI TAKE RAZPRAVE VSEBOVAL PREDLOG FINANČNEGA NAČRTA, SE BO TOREJ VSEKAKOR TREBA ŠE IZREČI.

S. G.

POPRAVKI H KOLEKTIVNI POGODBI

o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci na področju obrti in gostinstva v SR Sloveniji

Obveščamo vse občinske in medobčinske odbore sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije, mestni odbor tega sindikata v Ljubljani, obalni odbor v Kopru, vse občinske svete Zveze sindikatov Slovenije in vse delavce pri zasebnih delodajalcih na področju obrti in gostinstva, ki so prejeli posebno izdajo Delavske enotnosti z dne 25. februarja 1972, v kateri je objavljena KOLEKTIVNA POGODBA o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci na področju obrti in gostinstva v SR Sloveniji, da je med tiskom nastalo nekaj napak, ki jih s tem popravljamo.

3. člen se pravilno glasi: „Delavec in delodajalec skleneta pismeno delovno pogodbo na podlagi zakona in kolektivne pogodbe preden delavec nastopi delo.“

Četrty odstavek 7. člena se pravilno začne z besedo „Določbe“.

Drugi stavek drugega odstavka 20. člena se pravilno glasi: „V tem primeru mora delavcu zagotoviti za počitek en drug dan v naslednjem tednu.“

Posebej opozarjamo na popravek 23. člena, ki se pravilno glasi: „Glede na težo dela in delovne pogoje pripada delavcu, ki neposredno opravlja

delo po drugem odstavku 11. člena te pogodbe dodatno 4 delovne dni letnega dopusta.“

Četrty odstavek 59. člena se pravilno glasi: „Pri določanju odpovednega roka se v delovno dobo priznava ves čas, ki je vpisan v delovni knjižici, vključno čas do dneva podajanja odpovedi.“

X. poglavje - UVELJAVLJANJE PRAVIC DELAVCA IZ DELOVNEGA RAZMERA obsega le 63. člen.

Členi od 64 do 72 spadajo v XI. poglavje - POSEBNE IN KONČNE DOLOČBE.

Vljudno prosimo, da nam navedene napake opravite. DELAVSKA ENOTNOST

iz ljubljane v new york

Z letali Pan American boste potovali iz Ljubljane v New York najhitreje in najudobneje. Naša letala letijo vsak dan iz Londona, Frankfurturta, Rima, Pariza, Amsterdama in Bruslja.

Med poletom boste uživali razkošje največjega letala na svetu, našega 747. Vsi, ki so že potovali z našim 747 - bilo jih je več kot dva milijona - so bili navdušeni, ker so uživali med poletom: udobje, varnost in kuhinjo s svetovnimi specialitetami. Med poletom imate na voljo 12 zabavnih glasbenih programov in na izbiro dve filmski predstavi hkrati.

K rezervaciji vašega poleta sodijo v našo skrb še: rezervacije v hotelih, ogled mest, razni izleti in služba rent-a-car. Zagotovimo vam tudi rezervacije za potovanja do vseh mest v notranjosti Amerike.

V ameriških poslovalnicah Pan American vam naši rojaki iz ZDA lahko kupijo karto za polet v Ameriko; dostavimo vam jo v Jugoslavijo!

V vseh poslovalnicah JAT, turističnih agencijah ali neposredno pri nas boste zvedeli vse o naših posebnih, izletniških tarifah.

PAN AMERICAN, HOTEL SLAVIJA, SV. SAVE 9, 11000 BEOGRAD. TELEFON: (011) 411-484

Pan Am
letalska družba
z največjimi izkušnjami
na svetu

NAROČILNICA ZA ZBIRALCE NAROČNIKOV

Ime in priimek	Naslov	Podpis
1		
2		
3		
4		
5		

Vsak novi naročnik potrdi zbiralcu naročnikov s podpisom svoj pristanek in sam vplača naročnino za 12 mesecev na tekoči račun ČZP Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, št. NB 501-1-991

Ime, priimek in točnejši naslov zbiralca naročnikov:

OBISK V LESNI INDUSTRIJI GORENJE-LESNA V ŠOŠTANJU

Tudi osebni dohodki bodo kmalu višji

Lani je dosegla Lesna industrija LESNA Šoštanj rekordno realizacijo. Plan, ki je predvideval 31 milijonov dinarjev realizacije, so preseгли, dosegli pa so tudi predvideni dohodek. Zgradili so novo tovarno za proizvodnjo kosovnega pohištva, ki se je 1. junija 1971 pridružila TGO Gorenje Velenje, s 1. novembrom 1971 pa se je vključila v TGO Gorenje Velenje še Embalažnica.

Od letošnjega novega leta pa je tudi Lesna industrija Lesna Šoštanj samostojna organizacija združenega dela v okviru TGO Gorenje Velenje. V okviru Lesne industrije Gorenje - Lesna Šoštanj delujejo zdaj tri proizvodne enote, in sicer žaga, mizarstvo in lesna volna.

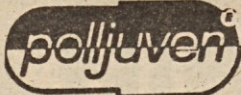
140 zaposlenih, novih delavcev zaenkrat ne bodo sprejemali, bo letos doseglo, kot računajo, okrog 16,5 milijona dinarjev realizacije. V vseh treh proizvodnih enotah bodo v primerjavi z lanskim letom povečali obseg proizvodnje, prizadevali pa si bodo tudi, da bi bile obstoječe zmogljivosti kar najbolj izkoriščene. V tej zvezi računajo tudi na nekatere dodatne investicije v opremo.

Na nadaljnjo modernizacijo proizvodnje računajo predvsem v mizarstvu. Za to proizvodno enoto bodo skušali letos poiskati tudi zahtevnejši proizvodni program. Do zdaj so izdelovali opremo za hotele in stanovanjske objekte ter jo tudi montirali, zdaj pa želijo osvojiti proizvodnjo opreme oz. izdel-

kov, ki bodo tudi po tehnični strani bolj zahtevni in seveda zanimivi tudi za tržišče.

Na žagi bodo, kot predvidevajo, začeli tudi z izdelavo embalaže za potrebe TGO Gorenje Velenje, saj embalažnica vseh naročil več ne zmore. Zaradi velikega povpraševanja po lesni volni pa proučujejo tudi možnosti za povečanje proizvodnje, s tem v zvezi pa tudi iščejo novo lokacijo za to proizvodno enoto.

Sredstvo za ohranitev svežine in vitalnosti

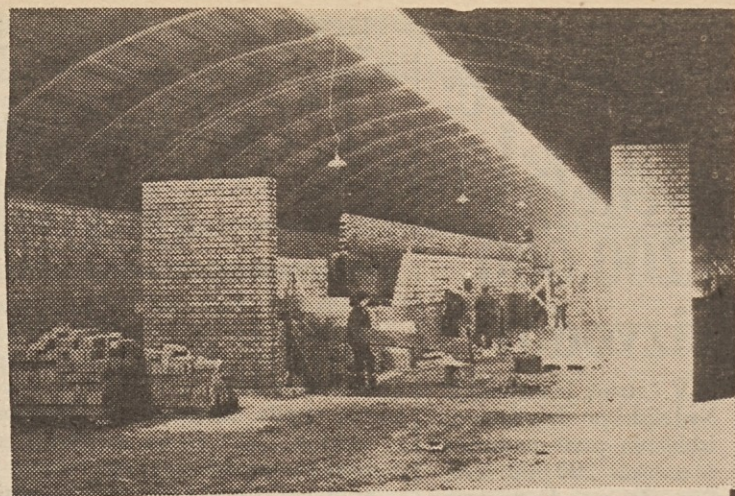
Med obiskom v Lesni industriji Gorenje Lesna v Šoštanju je direktor Martin Primožič opozoril tudi na to, da so v delovni organizaciji že pred časom sprejeli program za gospodarjenje v pogojih stabilizacije in da zdaj skrbno spremljajo njegovo uresničevanje.

Osnovne naloge, ki so si jih zastavili s stabilizacijskim programom, so zmanjšati proizvodne in poslovne stroške, dvigniti storilnost in zagotoviti, da bodo osebni dohodki dejansko izključno odvisni od rezultatov dela. Ze leto 1972 imajo tako v načrtu, da se bodo ob nadaljnjem povečanju produktivnosti zvišali tudi osebni dohodki zaposlenih, in sicer za 10 %. (vš)

FOTO VEST

Opekar- niški velikan v središču Slovenije

V Ljubečni, kraju severovzhodno od Celja, gradijo opekame Ljubečna novo sodobno opekarno. Za gradnjo so se odločili že pred leti. Vendar pa je do realizacije načrta prišlo šele sredi preteklega leta. V tem času pa so že uvozili iz Italije vso opremo in predelovalne stroje. Delavci splošnega gradbenega podjetja iz Rogaske Slatine, ki gradijo veliko

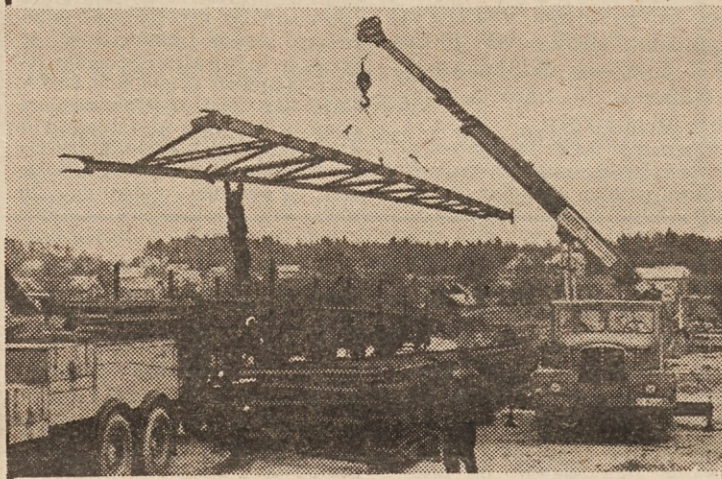
Gradnja peči za novo tovarno lepo napreduje. Še nekaj tednov in dela bodo zaključili.

peč, bodo kmalu končali z deli. Prav tako tudi delavci celjskega Ingrada, ki betonirajo temelje za montažno halo in predelovalne stroje. V prihodnjih tednih pa bodo delavci mariborske Hidromontaže pričeli z montažo jeklene hale, ki jo je investitor uvozil iz Vzhodne Nemčije. Če se bodo predvidevanja strokovnjakov trboveljskega Rudisa, ki je prevzel inženiring, uresničila, bodo že v drugi polovici leta v novi tovarni izdelali prve milijone opečnih izdelkov.

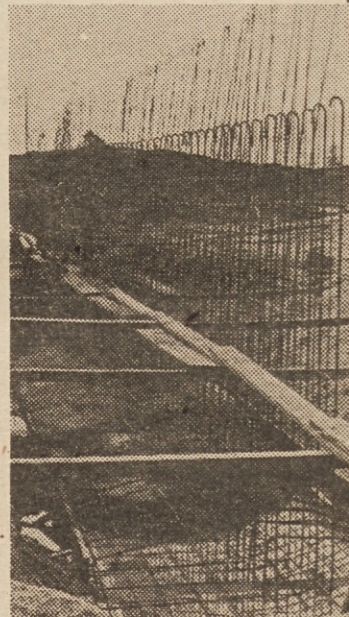
Nova tovarna, ki jo opekame gradijo z lastnimi sredstvi in posojilom Ljubljanske

banke, bo v eni izmeni dajala okrog 25 milijonov opečnih enot letno. S to kapaciteto in s kapacitetami dosedanjih treh obratov bodo opekame Ljubečna med največjimi proizvajalci v državi. To pa je še pomembnejše sedaj, ko smo omejili uvoz opečnih izdelkov.

Tekst in foto: Milan Brecl

Jeklena konstrukcija montažne hale je že v Ljubečni. Vse je pripravljeno za montažo.

Še nekaj ton železa in betona pa bodo tudi gradbeni dela pri montažni hali gotova.

Vse več akumulatorjev iz Mežice

Lani so Rudniki svinca in topilnica Mežica proizvedli blizu 8000 ton akumulatorjev, letos pa bodo proizvodnjo še povečali za četrtno ● Tri četrtine proizvodnje akumulatorjev izvozijo na tuja tržišča

V mežiških Rudnikih svinca in topilnici so si ves čas prizadevali, da bi kar najbolj izpopolnili in povečali zmogljivosti v proizvodnji akumulatorjev, istočasno pa dopolnili izbor tako, da bi dosegali pri tej proizvodnji optimalni dohodek. Mežiščani skušajo, kar je povsem razumljivo, izkoristiti izredno veliko povpraševanje po akumula-

torjih na domačem in tujih tržiščih, istočasno pa s širjenjem proizvodnje akumulatorjev zagotoviti delovna mesta tudi za tiste člane kolektiva, ki so jim pri delu v jamah moči opešale. Samo v zadnjih treh letih so tako kar za enkrat povečali zmogljivosti za proizvodnjo akumulatorjev. V tovarni akumulatorjev Vesna v Mariboru se je proizvodnja akumulatorjev v razdobju 1965 - 1971 pove-

čala kar za osemkrat. Lani so Rudniki svinca in topilnica Mežica proizvedli skupaj 8000 ton akumulatorjev za avtomobilsko industrijo, za potrebe druge industrije, za pošte, železnice itd. Z lanskega proizvodnjo se je Mežica uvrstila med največje proizvajalce akumulatorjev pri nas.

Občutno povečanje proizvodnje akumulatorjev v pretek-

lem letu je med drugim omogočil tudi začetek proizvodnje v posebnem obratu za suho polnjenje akumulatorjev v Žerjavu. V tovarni akumulatorjev Vesna v Mariboru pa bo, po lani opravljeneh investicijah, mogoče letno izdelati najmanj 9000 ton starter akumulatorjev.

Pomembno je, da mežiški Rudniki svinca in topilnica kar tri četrtine proizvodnje akumulatorjev izvozijo na tuja tržišča.

Lani so začeli prodajati akumulatorje tudi v Francijo. Za nakup se zanimajo še nekateri drugi znani proizvajalci avtomobilov iz Zahodne Evrope, zlasti tudi zato, ker so v italijanski avtomobilski industriji FIAT, kamor prodajo največ akumulatorjev, nadvse zadovoljni z Mežico.

Pri nas pa nameščajo akumulatorje, izdelane iz mežiškega svinca, v avtomobile znamk TAM, Tomos, IMV in Crvena zastava.

LETOS OKROG 10.000 TON AKUMULATORJEV

Letos bodo izdelali v Rudnikih svinca in topilnici Mežica, kot smo izvedeli v pogovoru s tehničnim direktorjem, diplomiranim inženirjem Francem Mežnarjem, okrog 10.000 ton akumulatorjev. Proizvodnja akumulatorjev za potrebe avtomobilске industrije se bo, v primerjavi z letom 1971, povečala predvidoma za četrtno, proizvodnjo v Žerjavu pa bodo z novimi napravami povečali za okrog 80 %.

V Mežici računajo, da bodo tudi še v prihodnje povečevali zmogljivosti za proizvodnjo akumulatorjev, kajti dohodek pri tej proizvodnji naj bi jim zagotovil ugodnejše možnosti za razvoj mežiških Rudnikih svinca in topilnice ter višji standard zaposlenih. (Ma)

Zakaj nastajajo navzkrižja?

Na posvetovanju sociologov v Portorožu so govorili tudi o naslednjih podatkih. Od leta 1958, ko so rudarji v Trbovljah prvokrat prekinili delo, je bilo v Jugoslaviji okrog 25.000 delnih prekinitev dela. Delavci kot razlog na prvo mesto postavljajo nizke OD, na drugo mesto slabe odnose med nadrejenimi in podrejenimi, na tretje mesto pa slabo gospodarjenje, medtem ko vodstvo sindikata na prvo mesto postavlja nezadostno obveščenost, na drugo nerazvitost samoupravljanja in na tretje slabo gospodarjenje. Uspešne delovne organizacije, kot kažejo podatki, nimajo konfliktov ali jih uspešno rešujejo v 61 % primerov, medtem ko jih neuspešne organizacije rešujejo samo v 9,8 % primerov.

Teza, da se bodo z razvojem samoupravljanja na vseh ravneh tudi konflikti razreševali samo po sebi, po sodbi sociologov ni dokazana, konflikti, razlike, nasprotja, ki nastajajo v naših delovnih organizacijah ali v našem družbenem sistemu so, lahko rečemo, normalen dialektičen pojav v procesu našega razvoja. Če želimo čimbolj uspešno razvijati naše delovne organizacije, je potrebno analizirati vzroke, nosilce, ter eventualne posledice konfliktnih situacij in za tem, v skladu z rezultati te analize razreševati konflikte.

Republiški odbor

SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI SLOVENIJE

bo izdal

KATALOG-3 OSNOV IN MERIL SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Vsebina kataloga bo zajemala: poglobljena načela zakona o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov in družbenega dogovora, določbe samoupravnih sporazumov vseh družbenih dejavnosti, napotke za usklajevanje pravilnikov s sporazumi, odgovore na najpomembnejša vprašanja ob uresničevanju samoupravnih sporazumov in tabelarni pregled vrednosti značilnih skupin delovnih mest vseh samoupravnih sporazumov družbenih dejavnosti.

Katalog-3 bo dotiskan v začetku marca 1972, založništvo in kolportažo je prevzela DELAVSKA ENOTNOST, ki sprejema tudi naročila. Cena izvoda bo 10 dinarjev.

Vsem delovnim skupnostim in osnovnim organizacijam, občinskim in medobčinskim odborom Sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije predlagamo, da naročijo Katalog-3 vsaj za vse člane svojih samoupravnih organov in za člane vodstev sindikata, po možnosti pa tudi za druge delavce. Katalog lahko naročijo tudi posamezniki.

Zaradi omejene naklade Kataloga-3 ne bo v javni prodaji.

Naročilnice pošljite na naslov: DELAVSKA ENOTNOST, 61000 Ljubljana, Dalmatinova 4.

Tretje športne igre podjetja »Viator«

V soboto so bile v Črni na Koroškem jubilejne III. zimске športne igre podjetja „VIATOR“ Ljubljana v veleslalomu iz vseh poslovnih enot.

Organizacijo je to pot prevzel SK Črna. Kljub slabemu in deževnemu vremenu je organizator opravil svojo nalogo več kot vzorno. Več kot 140 smučarjev se je zbralo na startu, kar dokazuje, da si smučanje vse bolj utira pot tudi v podjetja. Nastopili so v A in B skupini ter 6 starostnih razredih. Borba za najboljša mesta med posamezniki in ekipami je bila izredno borbeno in zagrizena. Zaslužno so zmagali tekmovalci iz poslovne enote „BLED“ in prejeli pokal za skupni plasma.

Na svečani podelitvi priznanj je predsednik konference sindikata podjetja tov. Krušnik Slavko in predsednik org. odbora Vodovnik Ivan poudaril, da igre niso imele le tekmovalnega značaja ali značaja prestiža, ampak so predvsem spodbuda za večje, tesnejše in boljše sodelovanje na področju proizvodnih, samoupravnih in političnih odnosov.

Ob športnih srečanjih postajajo poslovne enote vedno bolj enoten kolektiv, ki je bolj spoznal, da bo le povezan lahko ustvarjal lepšo bodočnost. Vsakoletna športna srečanja morajo postati še bolj aktivna in masovna na področju rekreativne aktivnosti. Na zaključku je predsednik podelil prvovršnim tekmovalcem plakete in praktične nagrade, in to na moč slovesno. Za poslovno enoto „Prevalje“ pa je bilo tekmovanje upoštevano tudi za značko TRIM.

M. P.

Start na igrah Iskre – prvič z elektronskim merjenjem časov.

DESETE ZIMSKÉ IGRE ISKRE

V Kranjski gori so bile 26. februarja dopoldne že X. zimsko športne igre Iskre. Pred dnevom vsakoletne preizkušnje so kar v 11 delovnih organizacijah združenega podjetja Iskra organizirali izbirna tekmovanja, na katerih je skupno nastopilo več kot 500 smučark in smučarjev.

Tudi to pot, kot vsako leto, so tekmovali v veleslalomu na smučišču Podles, kjer so tehnični izvajalci tekmovanja – smučarski delavci Transturista iz Škofje Loke, speljali dve zaporedni progi. Slabo, deževno vreme in južen sneg sta terjala skrbno pripravo prog, zato so ju pred startom posuli s snežnim cementom in tako vsaj za silo zagotovili dobro progno tudi za tekmovalce z višjimi startnimi številkami. Kljub takšnim vremenskim in snežnim razmeram pa je bila tekmovalna morala nastopajočih, 39 tekmovalk in 249 tekmovalcev, na zavidljivi višini.

Organizacija tekmovanja – organizator je bila komisija za šport in rekreacijo pri sindikalnem odboru ZP Iskra, je bila prav dobra, prav tako pa tudi tehnična izvedba, za kar so se potrudili smučarski delavci podjetja Transturist iz Škofje Loke. Omembe vredno pa je, da so si tekmovalci v jubilejnem veleslalomu v Kranjski gori ogledali tudi številni člani delovnih kolektivov Iskre, ki so to priložnost izbrali za svoj rekreacijski izlet. Za najboljše v posameznem razredu je komisija za šport in rekreacijo pripravila kopico lepih pokalov ter blizu 80 praktičnih nagrad.

Rezultati ekipno: 1. Iskra Commerce (Janez Grom, Rajmund Lušnic, Engelbert Ribič, Jože Škorjanc, Brane Tomažič, Janez Juretič, Marta Vrhovec, Cirila Solar) 7:00,96, 2. Zavod

za avtomatizacijo (Jože Zakelj, Marjan Simčič, Mitja Zornada, Ludvik Dornik, Dušan Pirc, Janez Ahačič, Mojca Verdnik, Olga Strniša) 7:00,97, 3. Elektromehanika (Milan Nadižar, Tomaž Jamnik, Stanko Sova, Brane Jaklič, Rudi Benedik, Stane Penko, Darinka Bohinc, Marta Tabar) 7:14,90 itd.

- C -

PETE ZIMSKÉ IGRE OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA KRANJ

Na startu v Mojstrani 315 smučarjev

Pokrovitelj iger: direktor Iskre-Elektromehanike tov. Jože Hujs

V organizaciji občinskega sindikalnega sveta Kranj in izvedbi prizadevnega smučarskega kluba Mojstrana je bilo konec minulega tedna V. smučarsko tekmovalstvo v veleslalomu. Tekmovalke in tekmovalci so

bili razdeljeni v 7 startnih razredov in to:

- ženske do 25 let, od 25 do 35 let in nad 35 let;
- moški do 25 let, od 25 do 35 let, od 35 do 45 let in nad 45 let.

III. SINDIKALNO PRVENSTVO LJUBLJANE V VELESALOMU

„Smučanje predstavlja odlično obliko športne rekreacije in je vse bolj razširjeno tako med mladino kot med odraslimi. In zato si prizadevamo organizirati take oblike tovrstne rekreacije, ki ne bodo predstavljale le tekmovanja, temveč tudi razvedrilo. Tekmovanje naj bi bilo v zadovoljstvo tako tistim, ki jim je glavni cilj uvrstitev, kot onim, ki so že nadvse zadovoljni s tem, da sploh presmučajo progno. Prizadevamo si torej, da bi postala ta naša sindikalna tekmovalna prijetna družabna prireditelja...“ vabijo ljubljanski sindikati prebivalce vseh petih ljubljanskih občin na veliko sindikalno tekmovalstvo v veleslalomu, ki bo v soboto, 4. marca v Kranjski gori.

Prof. Draga Urbas izroča diplomu tekmovalki Vidi Slapničar iz Idrije.

NAROČILNICA ZA NOVE NAROČNIKE

Naročam Delavsko enotnost

Ime in priimek:

Točen naslov:

Naročnino zg 12 mesecev v znesku 26.– din bom poravnal na tekoči račun ČZP Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, št. NB 501-1-991

KOVAŠKE IGRE

Športna srečanja delavcev kovaških podjetij izpod Pohorja so postala že tradicionalna. Tako so po petih letih, ko so se prvič pomerili kovači iz Zreč pri Slovenskih Konjicah, Vitanja, Slovenj Gradca, Lovrenca na Pohorju, Ruš pri Mariboru in Mute ob Dravi v športnih igrah, kot so odbojka, mali in veliki nogomet, kegljanje, streljanje in šah, tokrat prvič sestali tudi na snegu. Svoje srečanje so imenovali kar I. zimске kovaške igre, sindikalna podružnica Tovarne Muta pa jih je priredila v soboto, 19. februarja na smučiščih pod Malo kopo na Pohorju.

Za začetek so pripravili tekmovalstvo v veleslalomu. Na progi dolgi 750 m so postavili 28 vratic, višinska razlika pa je bila 300 metrov.

Tako so se na startu ob 11. uri zbrali tekmovalci iz Slovenj Gradca, Ruš, in Mute, medtem ko ostalih ekip ni bilo. Kljub slabemu vremenu so tekmovalci pokazali veliko znanja in spretnosti, kar kaže, da je smučanje zelo priljubljen šport in da je v zadnjih letih zelo napredovalo. Moker in težek sneg je zadnjim

tekmovalcem, predvsem mlajšim članom teh delovnih kolektivov, že zelo ponagajal. Tako je bilo tudi več padcev, boj za prehodni pokal pa je s tem postal zelo zanimiv.

Prvi se je po strmini spustil Santner (Fecro Slovenj Gradec) in progno presmučal v manj kot minuti ter mu je ta rezultat prinesel zmago. Tekmovalci Mute pa so dosegli najboljše rezultate

in s tem osvojili velik prehodni pokal.

In še podrobni rezultati: 1. Santner (Fecro Slovenj Gradec) 0,58,9, 2. Osrajnik (Tovarna Muta) 1,01,3, 3. Požgan (Tovarna Muta) 1,04,0, 4. Vinšek (Tovarna Muta) 1,04,2, 5. Gregor (Slovenj Gradec) 1,04,3 itd.

Ekipno: Tovarna Muta 3,09,2, Slovenj Gradec 3,10,6, Ruše 3,33,6. HINKO JERCIC

Priznanja za zmagovalke v drugi starostni skupini na zimskih igrah OSS Kranj (Foto: F. Prdan).

Za tekmovalstvo se je prijavilo 512 tekmovalk in tekmovalcev iz 49 osnovnih organizacij sindikata. Kolikor bi vsi prijavljeni tudi startali, bi bilo to najbolj množično srečanje kranjskih športnikov – članov sindikata.

Že predhodne dobre organizacijske priprave so pripomogle, da je samo tekmovalstvo, razglasitveni rezultatov in podelitve priznanj potekalo do minute točno. Za to gre zahvala vsem, ki so pri tem pomagali in sodelovali, predvsem pa tov. Francu Medju, Doretu Oražmu, Jaku Vehovcu in prizadevnim smučarskim delavcem iz Mojstrane. Pri tem tudi ne gre pozabiti 27 delovnih organizacij, ki so samo izvedbo podprle moralno in materialno.

Prvoplasirani na V. zimsko športnih igrah ObSS Kranj:

EKIPNO – 1. mesto Iskra I. v postavi: Nadižar Miro, Sova Stanko, Jamnik Tomaž, Anke Janez, Benedik Rudi, Loncar Milena, Kavčič Rela (čas 5:38,9); 2. mesto PROJEKT KRANJ (čas 6:13,0), 3. mesto Iskra II. (čas 6:16,4).

POSAMEZNO – ženske do 25 let: Tepina Jana – Gorenjska oblačila Kranj, 2. Pavšič

Anica – Projekt Kranj, 3. Loncar Milena – Iskra Kranj.

Ženske od 25 do 35 let: 1. Kavčič Rela – Iskra Kranj, 2. Berčič Ivanka – Merkur Kranj, 3. Česnik Brigita – Elektrotehnično podjetje.

Ženske nad 35 let: 1. Rautner Jana – Zavarovalnica Sava Kranj, 2. Trefalt Boža – Projekt Kranj, 3. Tabar Marta – Iskra Kranj.

Moški do 25 let: 1. Polajnar Alojz – Elektrotehnično podjetje Kranj, 2. Nadižar Milan – Iskra Kranj, 3. Sova Stanko – Iskra Kranj.

Moški od 25 do 35 let: 1. Jamnik Tomaž – Iskra Kranj, 2. Tepina Ivan – Elektro Kranj, 3. Hladnik Jože – Elektro Kranj, 4. Udri Janez – Sava Kranj, 5. Humerca Jože – Tekstilindus Kranj.

Moški od 35 do 45 let: 1. Primožič Franc – Gozdno gospodarstvo, 2. Jerman Andrej – Planika Kranj, 3. Bašelj Božo – Šolski center Iskra Kranj.

Moški nad 45 let: 1. Saksida Ivan – KZSZ Kranj, 2. Stružnik Ivan – Šolski center Iskra Kranj, 3. Pogačnik Mirko – Tekstilindus Kranj.

SLAVKO KALAN

TRIM – ŠPORT ZA VSAKOGAR

UGOTOVILI SO:

– da nastopa pri soferjih londonskih avtobusov v starosti od 35 do 45 let srčni infarkt osemkrat pogosteje, kot pri sprevodnikih nadstropnih avtobusov, ki nenehno tekajo po stopnicah gor in dol;

– da pretečejo moški stari od 35 do 40 let 500 metrov v poprečju počasneje kot desetletne deklice;

– da preživi človek današnje generacije 150.000 ur sede in da se je v industrijskih državah v zadnjih sto letih zmanjšalo vlaganje telesnomišičnih storitev v celotni potrošnji energije od približno 90 na 1 %;

– da imajo danes prebivalci ZDA na voljo trikrat več časa kot so ga imeli leta 1900;

– da vržejo odrasli moški žogico le tako daleč kot petnajstletni dečki;

– da pretečejo ženske od 35 do 40 let 500 metrov počasneje kot sedemletne deklice;

– da se giblje pri poslovnih ljudeh prezgodnja smrt na 100 tisoč prebivalcev 5,7-krat pogosteje kot na primer pri gradbenih delavcih, planincih in kmetih;

– da živijo smučarski tekači na Finskem v poprečju kar 7 let dlje, kot živi ostalo prebivalstvo;

– da bi lahko napolnili z odvečnim salom Nemcev več kot 8000 vagonov. In, koliko bi jih lahko pri nas?

DIS V IDRIJI

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu v Idriji se drži gesla „Ni važno zmagati, važno je tekmovali“. Seveda ne bi bilo tekmovalstvo, če se ne bi tekmovalci poganjali za prva mesta. Delavske igre sindikatov so v Idriji že tradicija. Dne 26. februarja letos so občinski sindikalni sveti primorsko-notranjskih občin razpisali tekmovalstvo žensk v okviru DIS. Organizacijo je prevzel občinski sindikalni svet Idrija.

Iz desetih občinskih sindikalnih svetov je tekmovalo okrog 150 tekmovalk v štirih disciplinah – kegljanju, streljanju, namiznem tenisu in šahu. V kegljanju so se tekmovalke pomerile v hotelu Bor v Črni vrhu nad Idrijo, v drugih disciplinah pa v športno rekreacijskem centru v Idriji. Zasedle so naslednja mesta: Obalni svet Koper 32 točk, OSS Nova Gorica 32 točk, OSS Idrija 28 točk, sledijo: Tolmin, Postojna, Logatec, Sežana, Cerknica,

Ajdovščina in Ilirska Bistrica.

V kegljanju so zasedle prva mesta tekmovalke iz Kopra, Tolmina in Nove Gorice, v namiznem tenisu Idrije, Nove Gorice, Logatca, v šahu Kopra, Tolmina, Nove Gorice, v streljanju Cerknice, Idrije in Kopra.

Prireditelja je bila organizirana v počastitev 8. marca – dneva žena. Pokrovitelj prireditelja je bila prof. Draga Urbas, poslanka prosvetno-kulturnega zbora skupščine SR Slovenije.

JANEZ JERAM

LE ZAKAJ BI SE ŠLI NOJE?

Iz Ptuja, iz podjetja za popravilo voz je v minulih dnevih prišlo v naše uredništvo pismo našega poverjenika MARTINA HENTAKA. Med drugim piše: „Sporočam vam, da so naši naročniki ob dogajanjih s samoupravnimi sporazumi nezadovoljni, ker izgubljajo pri osebnih dohodkih po novih merilih delitve. Zato odpovedujejo naročnino na časopis Delavska enotnost. In ker se vsako pristojevoljno odloča, ali se bo na list naročil ali ne, sem kot poverjenik prisiljen odjaviti vse doseđanje naročnike.“

Tovarišu Hentak hvala za njegovo pismo. Veseli pa ga seveda nismo bili – prav zavoljo tistega odlomka ne, ki smo ga pravkar navedli. Navsezadnje si Delavska enotnost tudi ni izmislila samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, še manj pa je res, da bi jih komurkoli vsiljevala – čemu potem stresati ihto na nekoga, ki pri zadevi ni nič kriv?

Verjamemo, da so ljudje v Podjetju za popravilo voz Ptuj nezadovoljni zavoljo samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov, morda je to njihovo nezadovoljstvo tudi upravičeno – kdo ve, razsodniki v tem primeru ne moremo biti. Ne moremo pa razumeti dveh stvari. Najprej tega, čemu se je vsa jeza delavcev iz podjetja za popravilo voz zčila prav na Delavsko enotnost, ko, kot že rečeno, nismo „zagrešili“ prav ničesar. Drugo, česar ne razumemo, pa je, zakaj

so se delavci v podjetju za popravilo voz odločili posnemati noja, ki zarine glavo v pesek zato, da ne bi videl, od kod preti nevarnost. S tem namreč, da so odpovedali naš list, ni njihov problem prav nič manjši in merila delitve nič boljša. To je menda jasno, da se zadeve niti za las ne bodo spremenile zavoljo tega njihovega protesta!

Lahko pa bi se, če bi delavci v Podjetju za popravilo voz iz Ptuja javno povedali – za to jim je Delavska enotnost vselej na voljo – v čem se jim godi krivica; če bi poklicali našega novinarja in mu razložili svoje pomisleke o določenih samoupravnega sporazuma; skratka, če bi se borili in če bi za svoje pomisleke navedli tudi argumente. Lahko zatrdimo, da bi bila taka pot učinkovitejša od te, ki so jo izbrali.

Pred politiko, če se z njo ne strinjamo – in kaj je drugega kot politika delitev dohodka in osebnih dohodkov – si enostavno ni mogoče zatisniti oči, ker jo je pač treba soustvarjati, sicer bodo naši interesi slej ko prej še trčili ob druge, pri čemer je vedno znova neznanca, kateri bodo prevladali. Tako pač je, hoteli ali ne, imeli zatisnjene ali odprte oči!

Nekaj pa lahko vseeno obljubimo: tovarišu Hentak, povejte, prosim, našim nekdanjim naročnikom, da se bo novinar vseeno oglašil v Ptuj, da bi lahko ljudje na glas in javno povedali, v čem se jim godi krivica.

ODGOVORI UREDNIKA • ODGOVORI UREDNIKA

MIMOGREDE Z MARIJO KRANER, ENO NAŠIH PREJŠNJIH NAGRAJENK

»MOJ SREČNI ČASOPIS«

Ko se Mariji KRANER iz vasi Mele pri Radencih v minulem šolskem letu ni posrečilo, da bi zaključila šolanje na Ekonomski srednji šoli v Murski Soboti, je takoj začela iskati službo, kajti domači je niso mogli več preživljati.

„Nerada se spominjam tistih dni, ko sem hodila od vrat do vrat, pa nikjer ni bilo prostega delovnega mesta za take, kot sem jaz – z nedokončano srednješolsko izobrazbo,“ nam je zaupala Marija Kraner, ki se je decembra lani le zaposlila. Zdaj dela kot telefonistka v novem hotelu Radin v Radencih, pa še študira za nameček. Takoj ko je dobila delo, se je namreč vpisala v IV. letnik Dopolne ekonomske srednje šole v Ljubljani, saj zasluži dovolj, da se sama preživlja in plačuje tudi stroške šolanja.

„V tistih dneh, polnih negotovosti, je vaš časopis postal tudi moj; celo moj srečni časopis bi rekla,“ je nadaljevala Marija Kraner, sicer zelo zgovorna sobesednica. „Ko sem se iskala delo, sem se oglašila tudi pri možu svoje sestrične v službi. Na mizi je imel Delavsko enotnost, ki sem jo takrat prvič videla. Že iz radovednosti, pa

nost vzela s seboj in jo doma, potem ko sem rešila in odpisala križanko, tudi prebrala od prve do zadnje strani. Ja, ni slab časopis, to vam povem. Že prvič mi je bil všeč in potem vedno znova, kajti vselej imate kakšen tak članek, ki že z na-

slovom pritegne pozornost. No, moj srečni časopis pa ste postali takrat, ko sem bila med srečnimi reševalci in za nagrado dobila brezplačen polet z Inex Adria-avioprometom od Ljubljane do Dubrovnika in nazaj. Lani septembra se je to zgodilo, še zdaj sem polna vtisov. Povem vam, da Delavska enotnost, ki mi je dala doslej prvo in edino nagrado v življenju, priporočam vsakomur, če me le hoče poslušati. V Dubrovniku pa bom tudi spet šla; če prej ne, pa s prvo plačo po tistem, ko bom diplomirala...“

-mG

tudi kot strasna reševalka križank, sem časopis takoj prelistala. Ker je bila v njem tudi križanka, sem Delavsko enot-

Tudi ko bo nastopilo dolgo vroče poletje, bo pri njih se vedno sibirski zima. In to sredi Ljubljane – v Mercatorjevi hladilnici. Kdo ve, če se bomo na to spomnili tedaj, ko bo pred nami eden od zrezkov, zdaj še trd kot kamen! – Foto: A. AGNIC

Iz podjetja INEX ADRIA AVIOPROMET so nam sporočili, da so potrdili naše rezervacije v letalu, ki bo poletelo v Pulj. Tudi LJUBLJANSKA TOVARNA ILIRIJA nam je že poslala svoje bogate nagrade, ki jih bomo razdelili med deset izžrebanih naročnikov. BOBNA SREČE STA NARED.

Saj veste, da Delavska enotnost 20. novembra letos praznuje častitljiv jubilej – 30. obletnico svojega izhajanja. In obljubili smo že, da bomo naša bobna sreča napolnili z bogatimi nagradami in ju zavrteli vsak mesec tja do 20. novembra. VSAK MESEC PA VAS ČAKA NOVO PRESENEČENJE. Delavska enotnost nagraduje vaše zaupanje, vaše prijateljstvo, vašo zvestobo.

Tudi vi širite krog prijateljev Delavske enotnosti. Vam velja naše povabilo, da postanete bralec našega tednika, da se naročite nanj. Razen tega, da vas Delavska enotnost vsak teden sproti seznanja z aktualnimi dogajanjimi v vašem podjetju, v vašem kolektivu, v vaši organizaciji, v vašem kraju in v občini, v republiki in v državi, vas vsak mesec tudi nagradi!

NAGRADE TUDI SINDIKALNIM SVETOM!

Ko smo objavili propozicije naše velike nagradne igre, smo povedali, da smo pripravili nagrade tudi za občinske sindikalne svete, ki širijo svoj list Delavsko enotnost med članstvom. PRVE NAGRADE BOMO PODELILI OB KONCU JUNIJA LETOS. Pripravili smo dva družinska šotora. Povedati pa moramo, da sta to le tolažilni nagradi, kajti s sklepno slovesnostjo ob 30. obletnici našega tednika smo pripravili dve glavni nagradi, o njih pa naj zdaj povemo le to, da bosta pomenili resnično presenečenje.

Nagradili bomo:

- občinski sindikalni svet, na območju katerega se bo letos najbolj dvignilo število naročnikov;
- občinski sindikalni svet, na območju katerega bo letos najbolj porasel odstotek naročnikov v primerjavi s številom zaposlenih.

Obljubili smo, da bomo podatke o tem najmanj enkrat mesečno objavili v našem listu. To bomo tudi storili. Morda pa bo zanimivo, če povemo, kakšna je bila lestvica, ko smo začeli z našo veliko nagradno igro.

Na lestvici občinskih sindikalnih svetov, ki imajo največ naročnikov na Delavsko enotnost, vodijo:

1. Občinski sindikalni svet MARIBOR
2. Občinski sindikalni svet CELJE
3. Občinski sindikalni svet KRANJ
4. Občinski sindikalni svet PTUJ
5. Občinski sindikalni svet RADOVLJICA

In lestvica prvih petih, kjer je najvišji odstotek naročnikov v primerjavi s številom zaposlenih:

1. Občinski sindikalni svet IDRJA

ŠE JE ČAS, DA SODELUJETE V PRVEM KOLU NAŠE VELIKE NAGRADNE IGRE! TUDI VI POSTANITE PRIJATELJ DELAVSKE ENOTNOSTI, KI IZHAJA ŽE 30 LET! DELAVSKA ENOTNOST – ZANESLJIVO NAJCENEJŠI TEDNIK NA TRŽIŠČU! POIŠČITE V DANAŠNJI ŠTEVILKI NAROČILNICO, IZPOLNITE JO IN NAM JO POŠLJITE – ŠE JE ČAS!

2. Občinski sindikalni svet LAŠKO
3. Občinski sindikalni svet ŠENTJUR
4. Občinski sindikalni svet CERKNICA
5. Občinski sindikalni svet LJUTOMER

ZASLEDUJTE ZADNJO STRAN DE

NIKAR NE POZABITE: vsakokrat med 15. in 25. v mesecu pogledajte zadnjo stran Delavske enotnosti, saj bomo tedaj objavili imena izžrebanih nagrajencev hkrati z razpisom novega nagradnega kola.

Žrebali pa bomo tako: PRVI BOBEN SREČE je rezerviran za vsakogar, ki bo naročil Delavsko enotnost na dom in plačal za prihodnjih 12 mesecev celoletno naročnino 26 dinarjev. V ta boben smo dali tudi imena vseh, ki so naročnino na Delavsko enotnost že doslej sami plačevali in so jo obnovili za letos.

DRUGI BOBEN SREČE pa je namenjen tistim, ki bodo zbirali nove naročnike na Delavsko enotnost. Vsakdo in vsi z enakimi možnostmi lahko postanejo zbiralci novih naročnikov. Kdor bo med svojimi znanci, prijatelji, tovariši, sodelavci zbral po pet novih naročnikov na naš list, ki bodo tudi poravnali naročnino za prihodnjih 12 mesecev, bo za ta svoj „trud“ vsakokrat prejel lepe knjižne nagrade in kupon za nagradno žrebanje.

Z vsakim novim kuponom si tako povečujete možnost, da se boben sreče ustavi na vašem imenu. VSI, KI SMO JIM NAMENILI BOBNA SREČE, PA SODELUJEJO DO KONCA NAŠEGA NAGRADNEGA ŽREBANJA, TO JE DO 20. NOVEMBRA. Pravico do žrebanja v naslednjem kolu izgubi le tisti naročnik, ki mu je žreb že dodelil nagrado, zbiralcem naročnikov pa bomo uničili samo izžrebani kupon, vse druge pa pustili v bobnu.

VSAK MESEC TOREJ VEČ MOŽNOSTI ZA NAGRADO!

NAGRADE PRVEGA KOLA

REZULTATE PRVEGA KOLA NAŠE VELIKE NAGRADNE IGRE BOMO OBJAVILI V ŠTEVILKI DELAVSKE ENOTNOSTI, KI BO IZŠLA 25. MARCA LETOS. Izžrebali bomo:

10 naročnikov, od katerih bo vsak prejel bogato kolekcijo kozmetičnih proizvodov znane ljubljanske tovarne Ilirija, naše uredništvo pa bo vsakemu izžrebancu zagotovilo brezplačno naročnino na naš list za naslednjih 12 mesecev;

3 kupone zbiralcev novih naročnikov, ki vsakomur prinašajo enodnevn izlet za dve osebi v Pulj z letalom DC-9 podjetja Inex Adria aviopromet s prevozom do letališča Brnik in kraja stalnega bivališča.